

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Διαρθρωτικά Ταμεία
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από εθνικούς πόρους

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των
Επιτευγμάτων των Παρεμβάσεων της Κοινής
Υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και
της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων
Συμπεριλαμβανομένης και της Εφαρμογής της
«Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη Βιώσιμη
Ένταξη των Νέων Ατόμων στην Αγορά Εργασίας

Έκθεση Αξιολόγησης

Ζήνα Ντε Τύρας 16, ΤΚ 1065, Λευκωσία
Τηλ.: ++22375472, Fax: ++22375598
E-mail: info@enoros.com.cy

Πίνακας Περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	3
2.1 Αντικείμενο της σύμβασης	3
2.2 Στόχοι του έργου της αξιολόγησης	4
3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	6
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	11
5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	14
5.1 Εισαγωγή.....	14
5.2 Αξιολογικά Ερωτήματα	14
6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	36
6.1 Εισαγωγή.....	36
6.2 Αξιολογικά Ερωτήματα	37
6.3 Σύστημα Δεικτών	52
7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	56
7.1 Εισαγωγή.....	56
7.2 Αξιολογικά Ερωτήματα	56
8. ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ.....	61
9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	70
9.1 Βασικά Συμπεράσματα	70
9.2 Εισηγήσεις.....	72
Κατάλογος Πινάκων & Σχημάτων	75

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν με τίτλο **«Προσχέδιο Έκθεσης Αξιολόγησης»**, αποτελεί το 3^ο παραδοτέο στο πλαίσιο της σύμβασης με τίτλο: Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας. Η σύμβαση έχει ανατεθεί από τη **Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ ΕΠΣΑ)** στην **«Enoros Consulting Ltd.»**, με την από 7/7/2015 σύμβαση, μετά από σχετικό διαγωνισμό.

Το παραδοτέο, σύμφωνα με τους όρους προσφοράς περιέχει τα ακόλουθα:

- Την παρούσα εισαγωγή.
- Περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς και τους στόχους της αξιολόγησης.
- Την παρουσίαση της ΠΑΝ, όπως θα εφαρμοστεί στην Κύπρο.
- Τη μεθοδολογία υλοποίησης της αξιολόγησης.
- Αξιολόγηση του σχεδιασμού και του τρόπου υλοποίησης των παρεμβάσεων.
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων.
- Αξιολόγηση της αποδοτικότητας και των επιπτώσεων των παρεμβάσεων.
- Καλές Πρακτικές.
- Συμπεράσματα – Εισηγήσεις.

2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

2.1 Αντικείμενο της σύμβασης

Η Κυπριακή Δημοκρατία κρίθηκε ως επιλέξιμη περιφέρεια για χρηματοδότηση στα πλαίσια της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (Youth Employment Initiative - YEI) της ΕΕ. Βασικό κριτήριο επιλεξιμότητας για την πρωτοβουλία αυτή καθορίστηκε όπως το ποσοστό ανεργίας των νέων να υπερβαίνει το 25% με έτος αναφοράς το 2012. Στα πλαίσια αυτά, εξασφαλίστηκε ειδική κατανομή πόρων ύψους €11.572.101 (σε τρέχουσες τιμές) επιπρόσθετα των πόρων που κατανεμήθηκαν για την Πολιτική Συνοχής για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Για την υλοποίηση της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων έχει ετοιμαστεί Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση των Νέων το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το Αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης για την Εφαρμογή της Σύστασης «Εγγύηση για τη Νεολαία» σύμφωνα με την οποία για κάθε νέο ηλικίας 15-24 ετών θα πρέπει να προσφέρεται μια ευκαιρία απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης εντός 4 μηνών από την ημέρα που παραμένει άνεργος ή που ολοκληρώνει / διακόπτει την εκπαίδευσή του.

Η παρούσα αξιολόγηση καλείται να εκτιμήσει τα επιτεύγματα των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία», όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας. Η μελέτη αξιολόγησης αναμένεται να καταλήξει σε συμπεράσματα και εισηγήσεις που θα είναι χρήσιμα προκειμένου να γίνει κατανοητό σε ποιες περιπτώσεις η υλοποίηση των δράσεων επέφερε σημαντικά αποτελέσματα και επιπτώσεις στην απασχόληση. Επιπλέον, τα συμπεράσματα και οι προτάσεις που θα προκύψουν από τη μελέτη θα επιτρέψουν την πληρέστερη εξειδίκευση των νέων/ μελλοντικών παρεμβάσεων, καθώς και βελτιώσεις/ διορθωτικές ενέργειες σε θέματα οργάνωσης, στρατηγικής και υλοποίησης, προκειμένου οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή» (συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ και την ΠΑΝ) να επιφέρουν περισσότερα θετικά αποτελέσματα στον τομέα της απασχόλησης μέχρι το τέλος της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Η σύμβαση καλύπτει την επιλέξιμη περιοχή για χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων της ΕΕ την περίοδο 2014-2020, όπως αυτή ορίζεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, δηλαδή όλες τις περιοχές που βρίσκονται υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από την ανάλυση και τα συμπεράσματα της σύμβασης αξιολόγησης αναμένεται να προκύψει μια σαφής και τεκμηριωμένη εικόνα σχετικά με τις επιπτώσεις των υλοποιούμενων παρεμβάσεων του ΕΚΤ και της ΠΑΝ σε θέματα Απασχόλησης.

Από τα αποτελέσματα της σύμβασης προβλέπεται να ωφεληθούν άμεσα οι Ενδιάμεσοι Φορείς / Δικαιούχοι σε ότι αφορά θέματα σχεδιασμού, παρακολούθησης, υλοποίησης και αξιολόγησης των Προγραμμάτων και έργων, προκειμένου αυτά να έχουν θετικές επιπτώσεις στην προώθηση της απασχόλησης. Έμμεσα ωφελούμενοι είναι οι νέοι πολίτες που άλλωστε είναι οι τελικοί αποδέκτες των εφαρμοζόμενων Προγραμμάτων και πολιτικών που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και την ΠΑΝ.

2.2 Στόχοι του έργου της αξιολόγησης

Η στοχοθεσία της σύμβασης της αξιολόγησης, αναλύεται ως ακολούθως:

- **Γενικός στόχος**

Γενικό στόχο της παρούσας σύμβασης αποτελεί η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και του αντίκτυπου των παρεμβάσεων που προωθούνται στα πλαίσια της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ). Η αξιολόγηση αναμένεται να ενισχύσει την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας σχεδιασμού των παρεμβάσεων και συνεπώς να συμβάλει στην αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων που θα διατεθούν για την ΠΑΝ.

- **Ειδικό Στόχοι**

Οι ειδικοί Στόχοι της Μελέτης αφορούν:

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

- Στην αξιολόγηση της επιλεξιμότητας / ταξινόμηση των συμμετεχόντων ανά κατηγορία σε δράσεις της ΠΑΝ.
- Στην υποστήριξη των νέων ατόμων (15-29 ετών NEET) να εισέλθουν στην αγορά εργασίας (εκπαίδευση, κατάρτιση, πρακτική άσκηση ή/και μαθητεία).
- Στη βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας.

3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ο σκοπός της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είναι η παροχή επιπλέον στήριξης σε νέους, κάτω των 25 ετών, που ζουν σε περιφέρειες όπου η ανεργία των νέων υπερέβη το 25% το 2012. Συμβάλλει επίσης και στον στόχο 75% απασχόληση της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών της Ευρώπης 2020. Απευθύνεται ιδίως σε νέους που δεν εργάζονται ή δεν μετέχουν σε κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης, περιλαμβανομένων των νέων που είναι μακροχρόνια άνεργοι ή δεν έχουν εγγραφεί ως αναζητούντες εργασία.

Η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων αφορά κατά κανόνα δυνατότητες για τα ακόλουθα:

- μαθητεία,
- πρακτική άσκηση,
- τοποθέτηση σε θέση εργασίας και
- συνέχιση της εκπαίδευσης με σκοπό την απόκτηση προσόντων.

Επίσης η ΠΑΝ, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους οικονομικούς πόρους της ΕΕ που στοχεύει στην υλοποίηση των [Εγγυήσεων για τη Νεολαία](#), όπου τα Κράτη Μέλη οφείλουν να εφαρμόσουν μέτρα που θα εξασφαλίζουν ότι οι νέοι έως 25 ετών θα λαμβάνουν ποιοτική προσφορά για θέση εργασίας, συνέχιση της εκπαίδευσής τους, μαθητεία ή πρακτική άσκηση εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που ολοκληρώνουν τις σπουδές τους ή καθίστανται άνεργοι.

Ακόμη η ΠΑΝ συμπληρώνει άλλες δράσεις, όπως αυτές που χρηματοδοτεί το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), με στόχο το σχεδιασμό ή την υλοποίηση των εγγυήσεων για τη νεολαία.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων ανέρχεται σε 6,4 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-20. Η Πρωτοβουλία υλοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες του ΕΚΤ:

- 3,2 δισ. ευρώ προέρχονται από τη γραμμή προϋπολογισμού "Απασχόληση των Νέων",
- 3,2 δισ. ευρώ από συμβολή του ΕΚΤ.

Οι εν λόγω πόροι έχουν εμπροσθοβαρή κατανομή για τα έτη 2014 και 2015 και διέπονται από τον κανόνα "N+3", που σημαίνει ότι η υλοποίηση τους μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι και τρία έτη από το έτος δέσμευσης τους, δηλαδή μέχρι το 2017 και 2018 αντίστοιχα.

Η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων αποτελεί μέρος του προγραμματισμού για την αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου με την καταβολή τουλάχιστον ισόποσων πόρων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για την πρωτοβουλία αυτή. Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή περιλαμβάνεται ξεχωριστός Ειδικός Στόχος (Ένταξη νέων ηλικίας 15-24 ετών οι οποίοι βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης στην αγορά εργασίας μέσω τοποθέτησης τους σε επιδοτούμενες θέσεις απασχόλησης και απόκτησης εργασιακής πείρας) στον Άξονα Προτεραιότητας 2 για την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων.

Για την υλοποίηση της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων έχει ετοιμαστεί Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση των Νέων το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το Αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης για την Εφαρμογή της Σύστασης «Εγγύηση για τη Νεολαία» σύμφωνα με την οποία για κάθε νέο ηλικίας 15-24 ετών θα πρέπει να προσφέρεται μια ευκαιρία απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης εντός 4 μηνών από την ημέρα που παραμένει άνεργος ή που ολοκληρώνει / διακόπτει την εκπαίδευσή του.

Σε επίπεδο πόρων, η ΠΑΝ για την Κύπρο θα διαθέσει το ποσό των 11.572.101 €, με το ΕΚΤ να καλύπτει αντίστοιχο ποσό. Συνολικά, για τις παρεμβάσεις της ΠΑΝ θα αξιοποιηθούν 25.186.338 €, με την στήριξη της Ένωσης να ανέρχεται στο 92% (ή 23.144.202€).

Οι δράσεις που έχουν σχεδιαστεί να υλοποιηθούν με συγχρηματοδότηση από την ΠΑΝ και το ΕΚΤ, συμπεριλαμβάνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Εκθεση Αξιολόγησης**

Πίνακας 1: Παρεμβάσεις Συγχρηματοδοτούμενες από την ΠΑΝ και το ΕΚΤ¹

Τίτλος Μέτρου (ΕΣΔΑΝ)	Περιγραφή Μέτρου	Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης
1.4. Βελτίωση του Συστήματος Επαγγελματικού Προσανατολισμού	Ενίσχυση των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού που παρέχονται από το ΥΠΠ, έτσι ώστε να μπορούν να αντιμετωπιστούν έγκαιρα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι και ταυτόχρονα να βοηθηθούν ώστε να λάβουν τις σωστές αποφάσεις σε σχέση με τη σταδιοδρομία τους. Η δράση περιλαμβάνει ενδυνάμωση της συνεργασίας των Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού με την Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και τους Συμβούλους Απασχόλησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης για προσφορά πιο ολοκληρωμένων υπηρεσιών.	1.200.000	ΕΚΤ
3.4. Προγράμματα κατάρτισης με στόχο την παροχή δεξιοτήτων που απαιτούνται από την αγορά εργασίας και από τα επαγγέλματα	Αφορά τη συμμετοχή των νέων σε προγράμματα κατάρτισης για απόκτηση επαγγελματικού προσόντος, όπως: <ul style="list-style-type: none"> - Συμμετοχή σε προγράμματα 	1.200.000	ΕΚΤ -ΥΕΙ

¹ Πηγή: Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση των Νέων (ΕΣΔΑΝ) στην Κύπρο (2014-2017), <http://www.structuralfunds.org.cy/National-Action-Plan-for-Youth-Employment>.

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Εκθεση Αξιολόγησης**

Τίτλος Μέτρου (ΕΣΔΑΝ)	Περιγραφή Μέτρου	Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης
που έχουν ζήτηση.	εναλλασσόμενης μάθησης τα οποία θα εφαρμοστούν από το ΚΕΠΑ - ΑΝΑΔ (500.000). Συμμετοχή σε προγράμματα τα οποία θα εφαρμόζονται από ιδιωτικά ιδρύματα εκπαίδευσης τα οποία θα οδηγούν σε πιστοποιημένα επαγγέλματα - ΥΕΙ (700.000).		
3.5 (α-γ) Τοποθέτηση σε επιχειρήσεις και οργανισμούς για απόκτηση εργασιακής πείρας	Αφορά τη συμμετοχή νέων 15-24 για σκοπούς απόκτησης εργασιακής πείρας.	1.100.000	ΥΕΙ
3.5 (α-γ). Τοποθέτηση σε επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας για νέους απόφοιτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.	Αφορά τη συμμετοχή NEET 's αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για σκοπούς απόκτησης εργασιακής πείρας.	8.500.000	ΕΚΤ και ΥΕΙ
3.6. Κίνητρα σε εργοδότες για πρόσληψη νέων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα με έμφαση στους	Αφορά την επιδότηση της απασχόλησης νέων σε επιχειρήσεις.	2.000.000	ΥΕΙ

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

Τίτλος Μέτρου (ΕΣΔΑΝ)	Περιγραφή Μέτρου	Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης
αναπτυσσόμενους κλάδους.			
5.1. Ενημερωτική εκστρατεία για το ΕΣΔΑΝ / ΠΑΝ	Περιλαμβάνει δράσεις/εκδηλώσεις ενημέρωσης των νέων και όλων των ενδιαφερομένων για τα μέτρα τα οποία περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Δράσης, καθώς και τον τρόπο αξιοποίησης τους.	400.000	ΥΕΙ
Σύνολο		14.400.00€	

Οι πιο πάνω δράσεις περιλαμβάνονται στο ΕΣΔΑΝ. Οι υπόλοιποι πόροι, προορίζονται κυρίως για την επαναπροκήρυξη αντίστοιχου περιεχομένου παρεμβάσεων, ανάλογα της σχετικής εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Νέες δράσεις, ενδέχεται να συμπεριληφθούν σε πιθανή αναθεώρηση του ΕΣΔΑΝ.

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Για την υλοποίηση της παρούσας αξιολόγησης, ο Ανάδοχος προέβη στα ακόλουθα:

Προσδιορισμός, συλλογή και επεξεργασία / ανάλυση στοιχείων της υφιστάμενης κατάστασης της αγοράς εργασίας των νέων στην Κύπρο.

Στο πλαίσιο της ενέργειας ο Σύμβουλος προέβη στην ανάλυση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, αξιοποιώντας πληθώρα πηγών άντλησης στοιχείων. Στόχος της διαδικασίας αποτέλεσε η συγκέντρωση επιπλέον υποστηρικτικού υλικού για την πληρέστερη αξιολόγηση των υλοποιούμενων παρεμβάσεων. Προς την κατεύθυνση αυτή ενδεικτικά περιλαμβάνονται:

- Αποδελτίωση βιβλιογραφίας – αρθρογραφίας.
- Αξιοποίηση διαθέσιμων στοιχείων για τους νέους (CY.ΣΤΑΤ, Eurostat, ILO, OECD, ΔΥΑ κ.α.).
- Αξιοποίηση Ηλεκτρονικών Βάσεων Δεδομένων – Internet.
- Άλλο συμπληρωματικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί κατά το σχεδιασμό του έργου (πχ κείμενα για καλές πρακτικές).
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή» για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ως προς το περιεχόμενο, τη διάρθρωση, τις προτεραιότητες των σχετικών παρεμβάσεων και την εξειδίκευση αυτών σε ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους που αποτυπώνονται στα αντίστοιχα έγγραφα.
- Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση των Νέων (ηλικίας 15-29 ετών).
- Η μελέτη αξιολόγησης των Επιδράσεων του Σχεδίου Τοποθέτησης Άνεργων Νέων Αποφοίτων Γυμνασίων, Λυκείων, Τεχνικών Σχολών και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης μέχρι διετούς διάρκειας για απόκτησης Εργασιακής Πείρας σε Επιχειρήσεις /Οργανισμούς (2014).

Διενέργεια /διεξαγωγή συνεντεύξεων με τους επιλεγμένους φορείς / υπηρεσίες.

Ο Ανάδοχος προχώρησε στη διενέργεια συνεντεύξεων με στελέχη φορέων, οι οποίοι εμπλέκονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της ΠΑΝ. Ειδικότερα, ο Ανάδοχος προχώρησε συνεντεύξεις με το Τμήμα Εργασίας του ΥΕΠΚΑ, τη Μονάδα ΕΚΤ του ΥΕΠΚΑ και την ΑνΑΔ.

Διενέργεια Έρευνας σε δείγμα ωφελουμένων της ΠΑΝ

Ο Ανάδοχος προχώρησε σε έρευνα πεδίου σε δείγμα ωφελουμένων της ΠΑΝ και ειδικότερα της παρέμβασης της ΑνΑΔ «Σχέδιο Τοποθέτησης Άνεργων Νέων Αποφοίτων Γυμνασίων, Λυκείων, Τεχνικών Σχολών και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης μέχρι διετούς διάρκειας για απόκτησης Εργασιακής Πείρας σε Επιχειρήσεις /Οργανισμούς (2014)». Η έρευνα αφορούσε άτομα που ολοκλήρωσαν την παρέμβαση και στόχευσε κυρίως στην αποτύπωση της κατάστασης έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης. Η έρευνα πεδίου διεξήχθη με τηλεφωνική έρευνα και κάλυψε το 30% του συνολικού πληθυσμού.

Προσδιορισμός, συλλογή και επεξεργασία / ανάλυση στοιχείων σχεδιασμού και υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των προς αξιολόγηση προγραμμάτων/παρεμβάσεων.

Αρχικά προσδιορίστηκαν τα αναγκαία στοιχεία σχεδιασμού των προς αξιολόγηση προγραμμάτων/παρεμβάσεων, καθώς επίσης και ο προσδιορισμός των αναγκαίων στοιχείων υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (ωφελούμενοι, διατιθέμενοι πόροι), όπως αυτά απαιτούνται για την κατ' αρχήν απάντηση των αξιολογητικών ερωτημάτων που άπτονται της συνάφειας και της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων/παρεμβάσεων.

Ακολούθησε, η κωδικοποίηση των στοιχείων σχεδιασμού, ήτοι προγραμματισμένο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, ομάδες στόχοι ωφελουμένων, κριτήρια / προϋποθέσεις συμμετοχής, δεσμεύσεις ωφελουμένων, όροι υλοποίησης, διοικητικές διαδικασίες εφαρμογής. Επίσης, ανάλυση και επεξεργασία στοιχείων υλοποίησης φυσικού και

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

οικονομικού αντικειμένου των προς αξιολόγηση προγραμμάτων, με όλα εκείνα τα στοιχεία των ωφελουμένων που απαντούν σε αξιολογητικά ερωτήματα συνάφειας και αποτελεσματικότητας των συγκεκριμένων προγραμμάτων, ως προς τα ιδιαίτερα επί μέρους χαρακτηριστικά των νέων ανέργων (π.χ. φύλο, εκπαιδευτικό επίπεδο, ηλικία 15-24 και 25-29 ετών, διάρκεια ανεργίας κλπ).

Ειδικά για την πρότερη κατάσταση των ωφελουμένων, ο Ανάδοχος προχώρησε σε αναζήτηση στοιχείων, μέσω του μηχανογραφικού συστήματος “CPS” του Τμήματος Εργασίας.

Με την ολοκλήρωση των προαναφερόμενων, ο Ανάδοχος προχώρησε στη συνθετική διάγνωση, στην εκπόνηση δηλαδή ουσιαστικά της παρούσας αξιολόγησης.

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

5.1 Εισαγωγή

Στόχο της παρούσας ενότητας, αποτελεί η αξιολόγηση του σχεδιασμού και του τρόπου υλοποίησης των υλοποιούμενων παρεμβάσεων του ΕΣΔΑΝ και ειδικότερα αυτών που υλοποιούνται με αξιοποίηση των πόρων της ΠΑΝ και την ουσιαστική υποστήριξη από το ΕΚΤ.

5.2 Αξιολογικά Ερωτήματα

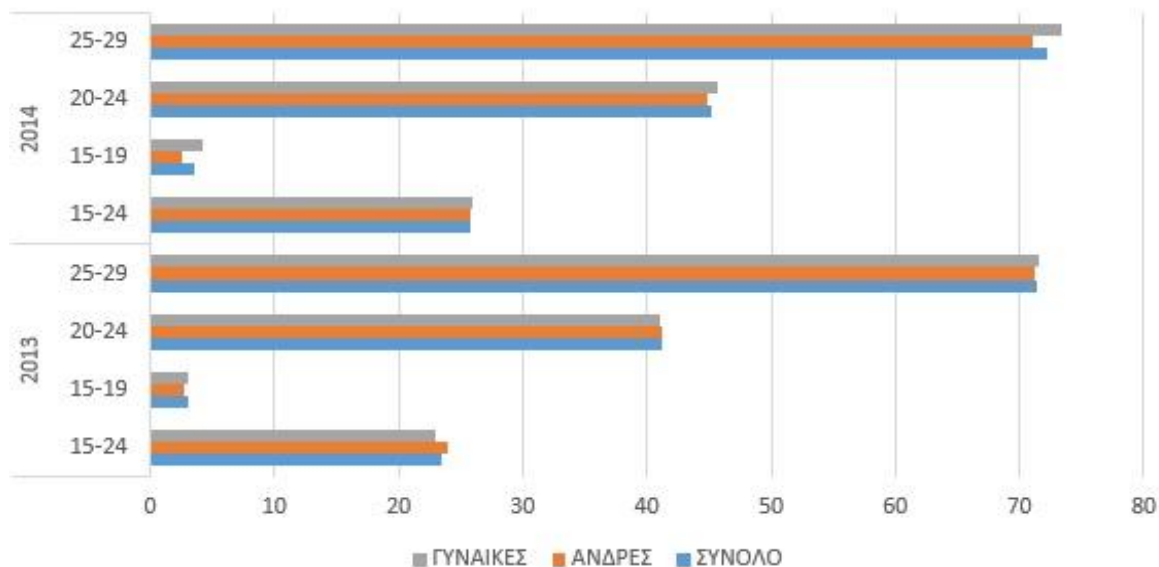
Τα αξιολογικά ερωτήματα που καλείται να απαντήσει ο Ανάδοχος αφορούν:

- **Σε ποιο κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο θα εφαρμοστεί η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων;**

Είναι σαφές ότι οι παρεμβάσεις της ΠΑΝ και του ΕΣΔΑΝ, αναπτύχθηκαν βάσει συγκεκριμένων αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης της Κυπριακής αγοράς εργασίας. Η υλοποίηση της ΠΑΝ ξεκίνησε το 2013. Βάσει των υφιστάμενων στοιχείων, δεν καταγράφονται σημαντικές διαφοροποιήσεις, με εξαίρεση μια σταθερά μειούμενη ανεργία. Ειδικότερα, καταγράφονται τα ακόλουθα βασικά μεγέθη:

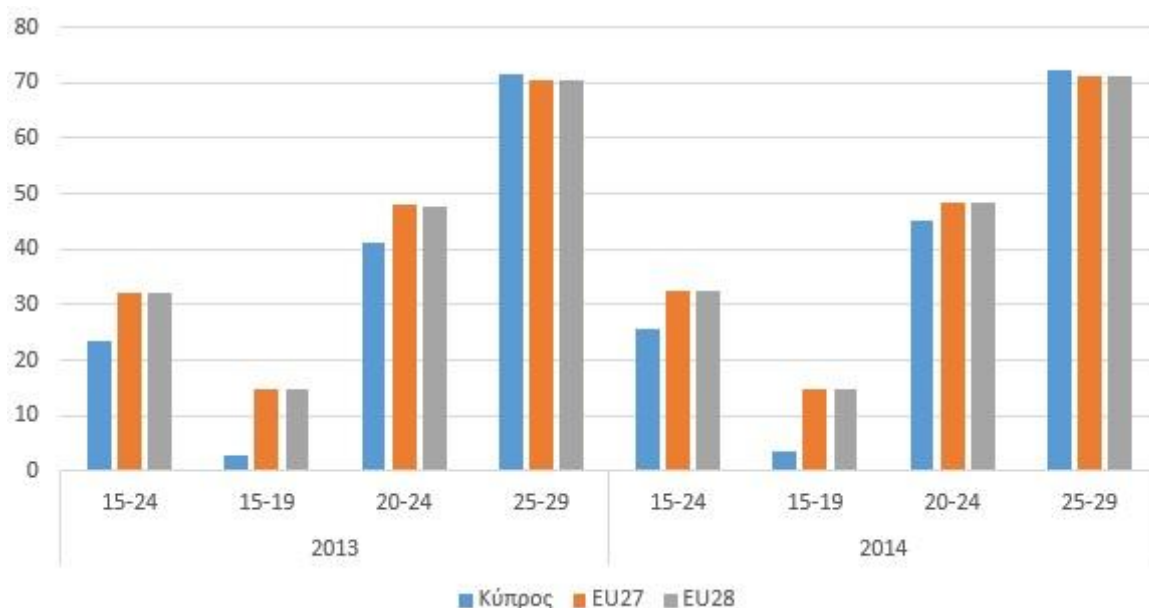
- Το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας στην Κύπρο παρατηρείται στους νέους ηλικίας **15-24**. Σε αυτή την ηλικιακή ομάδα το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 36% (15.200 άτομα) το 2014, έναντι 15.700 άτομα ή 38,9% το 2013. Για την ηλικιακή ομάδα **15-19** ετών υπήρξε μια μικρή αύξηση (100 άτομα) και ειδικότερα για το 2014 ανήλθαν σε 1.900 έναντι 1.800 ατόμων για το 2013 (55,3%). Οι ίδιες χιλιάδες σε άτομα της ομάδας 15-19 παρουσιάστηκαν και στην ηλικιακή ομάδα **20-24** με 37,5% το 2013 και 34,3% το 2014.
- Επίσης οι άνεργοι ηλικίας **25-29** μειώθηκαν σε 13.100 (19,9%) το 2014 από 13.600 (20,6%) το 2013.

- Για τις ηλικιακές ομάδες 15-24 και 25-29, υπήρξε μικρή μείωση στο ποσοστό ανεργίας, που υποδεικνύει περιορισμένης εμβέλειας βελτιώσεις στην αγορά εργασίας.
- Η κατάσταση ανεργίας των νέων **γυναικών** ηλικίας 15-24 βελτιώθηκε από το 2013 (36,8%) κατά 2,2 ποσοστιαίες μονάδες το 2014 (34,6%). Η κατάσταση των νέων **ανδρών**, της ίδιας ηλικιακής ομάδας βελτιώθηκε ακόμη περισσότερο αφού ανήλθε (37,4% το 2014 από 41,1% το 2013). Αν και η κατάσταση των ανδρών βελτιώθηκε περισσότερο από την κατάσταση των γυναικών, οι νέες γυναίκες φαίνεται πως προσλαμβάνονταν πιο συχνά από τους νέους άνδρες.
- Οι νέοι ηλικίας 15-24 εμφάνισαν 25,8% **συμμετοχή στην απασχόληση** (3,5% για τους νέους 15-19 και 45,2% για τους νέους 20-24). Οι νέοι ηλικίας 25-29 εμφάνισαν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης, με 72,2%.

Σχήμα 1: Ποσοστό συμμετοχής νέων στην απασχόληση (2013 & 2014)²

² Source: EUROSTAT, 2013 & 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

Σχήμα 2: Ποσοστό συμμετοχής νέων στην απασχόληση για Κύπρος, ΕΕ27 και ΕΕ28 (2013 & 2014)³

- Η **εκπαίδευση** συνδέεται άμεσα με τις δυνατότητες εργοδότησης. Σε σχέση με τους αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η Κύπρος καταγράφει βελτιωμένες επιδόσεις σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο, με το 83,6% των νέων (15-24 ετών) να έχουν ολοκληρώσει σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (67,4% στην ΕΕ). Εν τούτοις, οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καταγράφουν ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης, αφού κατά το 2014 η απασχόληση σε αναλογία πληθυσμού ήταν 54,9% στην Κύπρο, ενώ σε επίπεδο ΕΕ ανήλθε σε 56,3% (ΕΕ27) και 56,2% (ΕΥ28). Οι νέοι με υψηλό μορφωτικό επίπεδο ήταν πιο πιθανό να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας και να εργοδοτηθούν παρά οι νέοι με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο. Το ποσοστό ανεργίας στην Κύπρο ήταν περίπου το ίδιο για διαφορετικά μορφωτικά επίπεδα, αλλά στην Ευρώπη το ποσοστό ανεργίας μειωνότανε όσο αυξανότανε το μορφωτικό επίπεδο.

³ Source: EUROSTAT, 2013 & 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

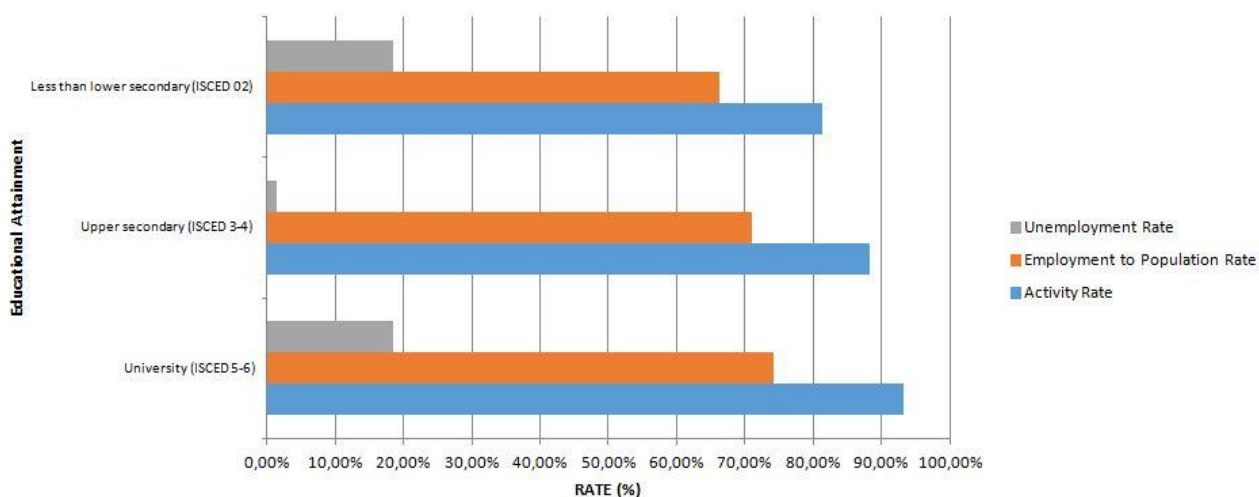
Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

Πίνακας 2: Ποσοστά Δραστηριότητας, Απασχόλησης και Ανεργίας ανάλογα με το Μορφωτικό Επίπεδο Νέων (15-24 ετών), 2014⁴

	<i>Μορφωτικό Επίπεδο</i>	<i>Ποσοστό Δραστηριότητας</i>	<i>Ποσοστό Απασχόλησης</i>	<i>Ποσοστό Ανεργίας</i>
Κύπρος	<i>Λιγότερο από κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 0-2)</i>	10,4	6,8	34,3
	<i>Ανώτερη δευτεροβάθμια (ISCED 3-4)</i>	51,5	32,1	37,6
	<i>Πανεπιστήμιο (ISCED 5-6)</i>	83,6	54,9	34,3
EU27	<i>Λιγότερο από κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 0-2)</i>	26,0	18,1	30,2
	<i>Ανώτερη δευτεροβάθμια (ISCED 3-4)</i>	53,7	43,2	19,6
	<i>Πανεπιστήμιο (ISCED 5-6)</i>	67,4	56,3	16,5
EU28	<i>Λιγότερο από κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 0-2)</i>	25,8	18,0	30,3
	<i>Ανώτερη δευτεροβάθμια (ISCED 3-4)</i>	51,5	43,0	19,9
	<i>Πανεπιστήμιο (ISCED 5-6)</i>	67,3	56,2	16,5

⁴ -Source: EUROSTAT, 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

- Από τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, ήταν προφανές ότι οι νέοι της ηλικιακής ομάδας 25-29 ετών είχαν καλύτερο ποσοστό δραστηριότητας σε όλα τα μορφωτικά επίπεδα, καθώς και μια πιο επιτυχή μετάβαση στην απασχόληση αφού για όσους είχαν πτυχίο πανεπιστημίου, το ποσοστό απασχόλησης ήταν 74,2%. Κυριότερα, το ποσοστό ανεργίας αυτής της ηλικιακής ομάδας ήταν πολύ μικρότερο από των νέων (15-24 ετών) που έφθασε 18,4% (σε σχέση με το υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο) και η Κύπρος απόδωσε καλύτερα από ότι η Ευρώπη (26,8% στην ΕΕ27 και 26,9%

Σχήμα 3: Ποσοστά Δραστηριότητας, Απασχόλησης και Ανεργίας ανάλογα με το Μορφωτικό Επίπεδο Νέων (25-29 ετών), 2014⁵

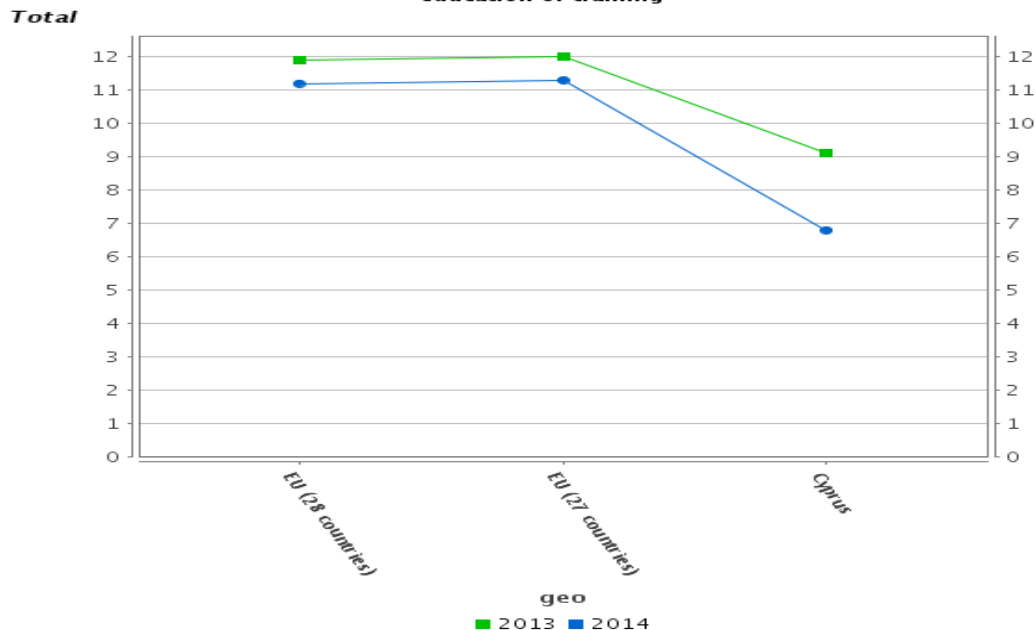
- Επίσης να σημειωθεί πως το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου έχει μειωθεί ακόμη περισσότερο το 2014. Το 2013 ανερχόταν σε 9,1%, ενώ το 2014 μειώθηκε στο 6,8% (δηλαδή κάτω από το στόχο του 2020 για ποσοστό χαμηλότερο του 10%), με τους νέους άνδρες να παρουσιάζουν περίπου διπλάσιες πιθανότητες να εγκαταλείψουν πρόωρα το σχολείο σε

⁵ - Source: EUROSTAT, 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

σύγκριση με τις γυναίκες (11,2% και 6,8%, αντίστοιχα). Το ποσοστό των ανδρών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο μειώθηκε από το 2013, όπου ήταν στο 14,8%, αλλά για τις γυναίκες αυξήθηκε αφού το 2013 ήταν στο 4,2%. Σε γενικές γραμμές οι νέοι στην Κύπρο είναι λιγότερο πιθανό να εγκαταλείψουν πρόωρα το σχολείο από τους νέους στην Ευρώπη (EE27-11,2%, EE28-11,1% το 2014).

- Να σημειωθεί, ότι η διαπίστωση της μείωσης της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, υποκρύπτει μια έλλειψη αποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών και χαμηλή ποιότητα των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Η Κύπρος καταγράφει το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στην επαγγελματική κατάρτιση στην ΕΕ, αν και πραγματοποιήθηκε μέσω πρόσφατων μεταρρυθμίσεων σταδιακή διεύρυνση της προσφοράς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Παράλληλα, ενώ το ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι από τα πιο υψηλά σε επίπεδο ΕΕ, η Κύπρος καταγράφει το πιο χαμηλό ποσοστό απασχόλησης πρόσφατων πτυχιούχων, καθώς και χαμηλά επίπεδα βασικών δεξιοτήτων σε νέους ενήλικες.

Early leavers from education and training by sex
% of the population aged 18–24 with at most lower secondary education and not in further education or training

Σχήμα 5: Ποσοστά Πρόωρης Εγκατάλειψης του Σχολείου, 2014⁶

Χαρακτηριστικά Ανεργίας και Απασχόλησης Νέων

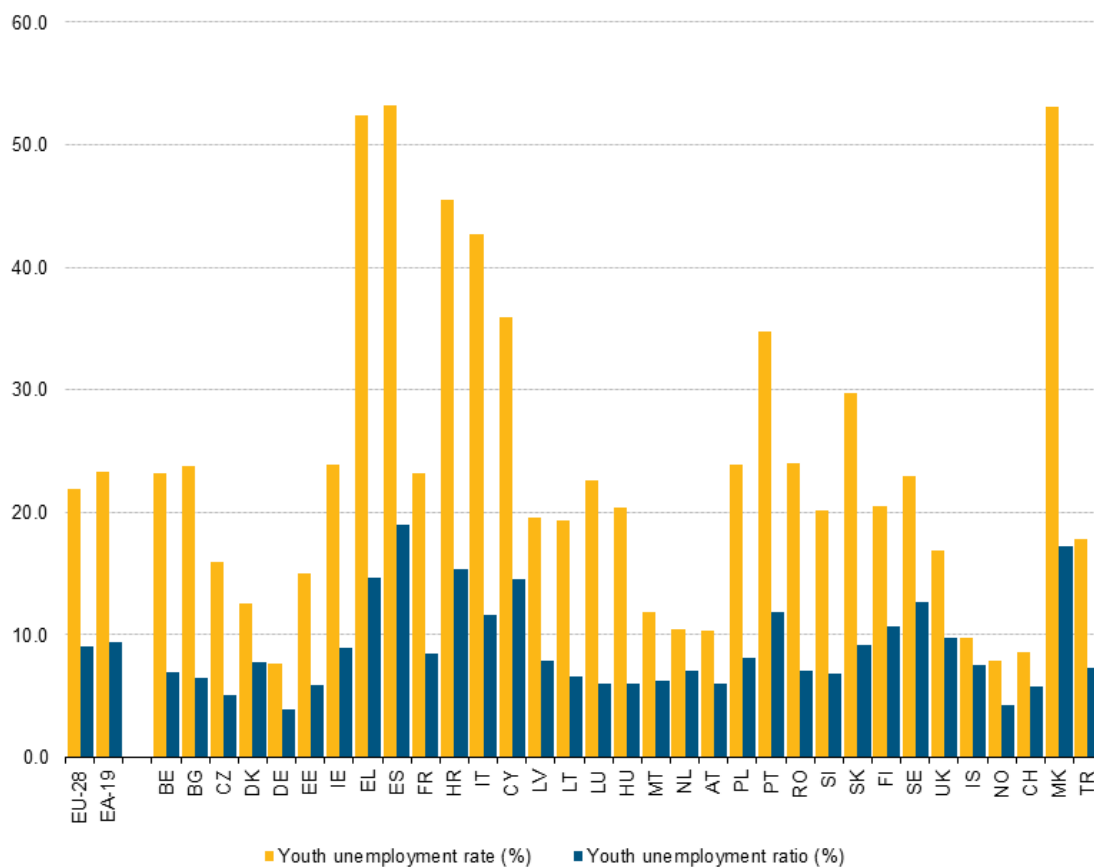
Το **συνολικό ποσοστό ανεργίας** (για τον πληθυσμό εργάσιμης ηλικίας), για το 2013, ανήλθε στο 15,9% και μέχρι το 2014 αυξήθηκε σε περιορισμένο βαθμό (16,1%).

Από την άλλη, το συνολικό ποσοστό ανεργίας για την Ευρώπη παρέμεινε σχεδόν το ίδιο μεταξύ 2013 και 2014 (10,8 and 10,2 αντίστοιχα).

Το **ποσοστό ανεργίας νέων** για την Κύπρο, το 2014, βελτιώθηκε λίγο (από 38,9 το 2013 σε 36,0 το 2014), όπου οι άνδρες είχαν ψηλότερο ποσοστό ανεργίας απ' ότι οι γυναίκες (22,2 και 18,9 αντίστοιχα) όπως αναφέρεται στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού. Η ανεργία νέων στην Κύπρο είναι ακόμη αρκετά πιο ψηλή απ' ότι στην Ευρώπη κατά 14 ποσοστιαίες μονάδες.

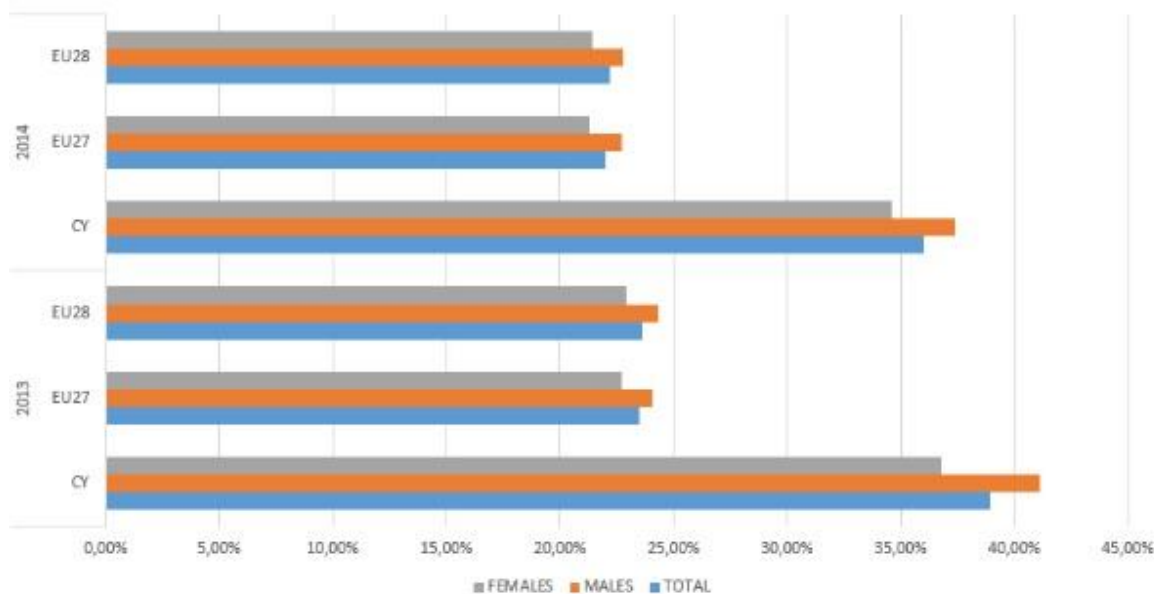
⁶ Source: EUROSTAT. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

Σχήμα 6: Ποσοστό Ανεργίας Νέων σε Κύπρο και EU28 (2014)⁷

⁷ Source: EUROSTAT, 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

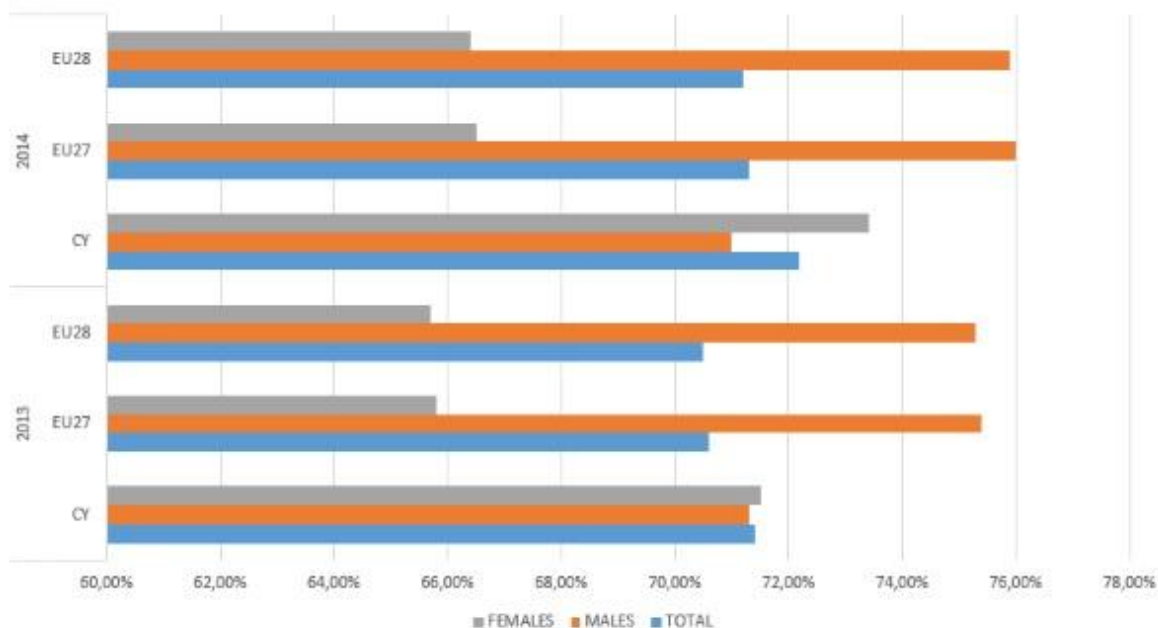
Σχήμα 7: Ποσοστό Ανεργίας Νέων σε Κύπρο, EU27 και EU28 ανάλογα με το φύλο (2014)⁸

Το 2013, το ποσοστό απασχόλησης νέων, σε σχέση με τον πληθυσμό, ήταν 23,5% το οποίο βελτιώθηκε το 2014 (25,8%). Οι νεαρές γυναίκες και άνδρες στην Κύπρο είχαν τις ίδιες πιθανότητες να εργοδοτηθούν (25,8 και 25,9 αντίστοιχα), όπως ήταν και το 2013. Στην Ευρώπη το ποσοστό απασχόλησης των νέων σε σχέση με τον πληθυσμό παρέμεινε αμετάβλητο (32,1 στο 2013 με 32,5 το 2014), ωστόσο οι νεαροί άνδρες είχαν περισσότερες πιθανότητες να εργοδοτηθούν από τις γυναίκες (34,3 και 30,6 αντίστοιχα).

Από την άλλη η ηλικιακή ομάδα 25-29 ετών είχε καλύτερες προοπτικές απασχόλησης, αφού το 2014 το ποσοστό ανήλθε στο 72,2%. Οι γυναίκες είχαν περισσότερες πιθανότητες να απασχοληθούν παρά οι άνδρες (73,4 και 71 αντίστοιχα). Στο σύνολο η Κύπρος απόδωσε καλύτερα από την Ευρώπη, αλλά οι άνδρες στην Ευρώπη είχαν περισσότερες πιθανότητες να εργοδοτηθούν παρά οι γυναίκες (76 και 66,5 αντίστοιχα).

⁸ Source: EUROSTAT, 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

Σχήμα 8: Ποσοστό συμμετοχής στην απασχόληση για την ηλικιακή ομάδα 25-29 ετών (2013 & 2014)⁹

Προσωρινή Απασχόληση

Ο κύριος λόγος για τη προσωρινή απασχόληση νέων (ηλικιακές ομάδες 15-24 και 15-29) ήταν πως δεν μπορούσαν να προσληφθούν σε μία σταθερή εργασία όπως υποδεικνύεται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού. Σχετικά με αυτό τον λόγο, η προσωρινή απασχόληση των νέων αυξήθηκε κατά 7,2 ποσοστιαίες μονάδες το 2014 (74,2%). Η Ευρώπη είχε χαμηλότερο ποσοστό προσωρινής απασχόλησης νέων (34,5%) και δεν αυξήθηκε σχεδόν καθόλου το 2014.

Τα δεδομένα για την ηλικιακή ομάδα 15-29 δεν θα παρουσιαστούν αφού η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού υπέδειξε πως τα δεδομένα είχαν χαμηλή αξιοπιστία.¹⁰

⁹ -Source: EUROSTAT, 2013 & 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

¹⁰ Source: EUROSTAT, 2013 & 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

Μερική Απασχόληση

Ο βασικός λόγος για εργασία μερικής απασχόλησης των νέων ήταν πως δεν ήταν εφικτό να προσληφθούν σε εργασία πλήρους απασχόλησης. Μέσα από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού φάνηκε πως υπήρχε αύξηση στην εργασία μερικής απασχόλησης, για την ηλικιακή ομάδα 15-24, από 60,7% το 2013 σε 65,6% το 2014. Παράλληλα, για τις νεαρές γυναίκες υπήρχαν το 2014 περισσότερες πιθανότητες να προσληφθούν σε εργασία μερικής απασχόλησης, παρά για τους νεαρούς άνδρες σε σύγκριση με το 2013 (για τις γυναίκες υπήρχε αύξηση 7,1 ποσοστιαίες μονάδες φτάνοντας το 66% αλλά για τους άνδρες υπήρχε αύξηση μόνο 1,4 ποσοστιαίων μονάδων φτάνοντας το 64,9%.

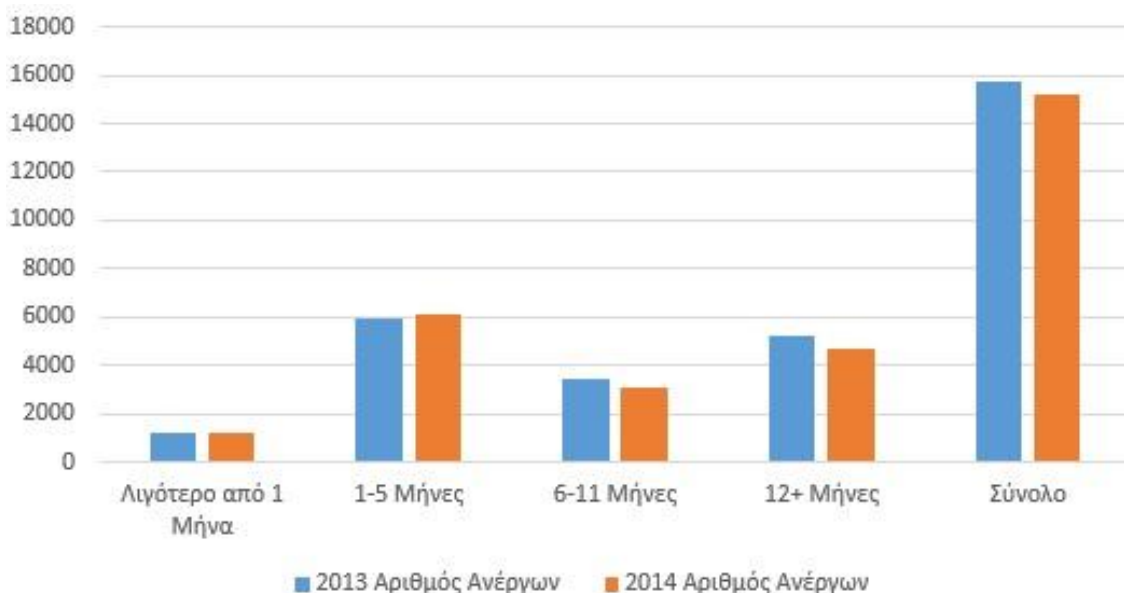
Επίσης για την ηλικιακή ομάδα 15-29 ετών, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπήρχε αύξηση στην εργασία μερικής απασχόλησης (74,2% το 2014 και 67% το 2013), όπου ο κύριος λόγος ήταν πως δεν ήταν εφικτό να βρεθεί εργασία πλήρους απασχόλησης. Για τους νεαρούς άνδρες υπήρχε περίπου 10% αύξηση το 2014 (73,2%) και η αύξηση ποσοστιαίων μονάδων για τις νεαρές γυναίκες ήταν περίπου το μισό όσο η αύξηση των μονάδων των νεαρών ανδρών (από 69% το 2013 σε 74,9% το 2014). Να σημειωθεί πως άνδρες και οι γυναίκες είχαν τις ίδιες πιθανότητες να προσληφθούν σε εργασία μερικής απασχόλησης.

Ανεργία των Νέων

Η ανεργία των νέων ανήλθε στο 36%, το 2014, όπου υπήρχε μείωση 2,9 ποσοστιαίων μονάδων από το 2013. Στην Κύπρο η ανεργία των νέων ήταν κατά 14 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερη από την Ευρώπη, αλλά και εδώ υπήρχε μείωση της απόκλισης, αφού το 2013 η ανεργία των νέων στην Κύπρο ήταν κατά 16 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερη απ' ότι στην Ευρώπη. Επιπλέον, υπήρχαν περισσότεροι νεαροί άνδρες άνεργοι απ' ότι γυναίκες.

Το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας παρουσιάστηκε στους νέους με λιγότερο από κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αλλά και στους νέους με Πανεπιστημιακή εκπαίδευση (και οι δύο κατηγορίες είχαν ποσοστό ανεργίας 34,3%).

Όσο αφορά την ηλικιακή ομάδα 25-29, το ποσοστό ανεργίας ήταν 19,9% το 2014 όπου εμφάνισε 0,7 ποσοστιαίες μονάδες βελτίωση. Από τα δεδομένα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, φαίνεται πως το ποσοστό ανεργίας για άνδρες και γυναίκες μειώθηκε ελάχιστα το 2014 (από 22,2 σε 18,9 για τους άνδρες το 2013 και από 21,8 σε 18,1 για τις γυναίκες το 2014).

Σχήμα 9: Διάρκεια Ανεργίας Νέων 15-24 ετών (2013 & 2014)¹¹

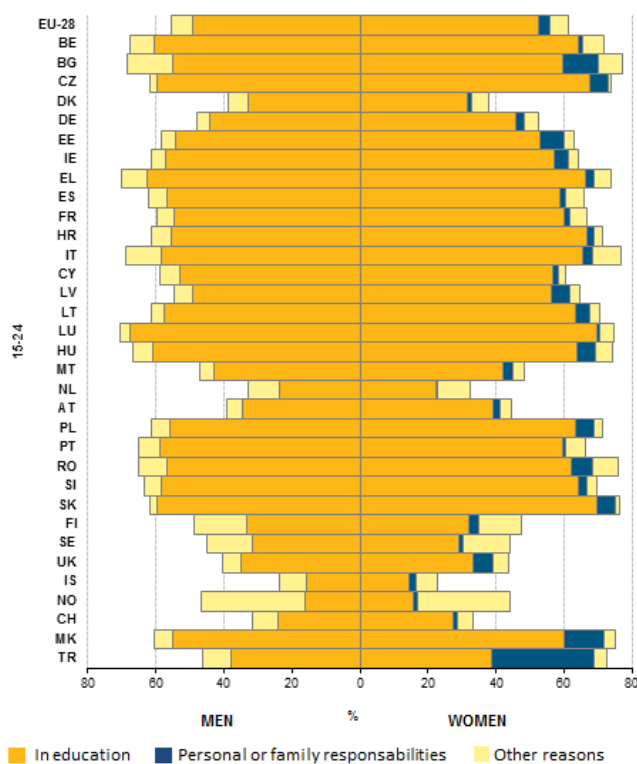
Το 2014, ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων νέων μειώθηκε σε 7.800 από 8.600 το 2013 (η μακροχρόνια ανεργία ορίζεται στα άτομα που αναζητούν εργασία για περισσότερο από 6 μήνες).

¹¹ -Source: Source: EUROSTAT, 2013 & 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

Ο αριθμός ανέργων, οι οποίοι ήταν λιγότερο από 6 μήνες άνεργοι, το 2014 ήταν 7.400 και το 2013 7.100. Είναι φανερό, ότι ο αριθμός αυτής ομάδας ήταν χαμηλότερος από τους μακροχρόνιους άνεργους, αλλά το 2014 υπήρξε αύξηση 300 ανέργων.

Αδρανείς

Η Κύπρος και η Ευρώπη έχουν περίπου το ίδιο ποσοστό αδρανών νέων (59,7% και 58,3% αντίστοιχα). Στην Κύπρο μειώθηκε κατά 1,9 ποσοστιαίες μονάδες, αλλά για την EU27 και την EE28 αυξήθηκε 0,5 και 0,3 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα.

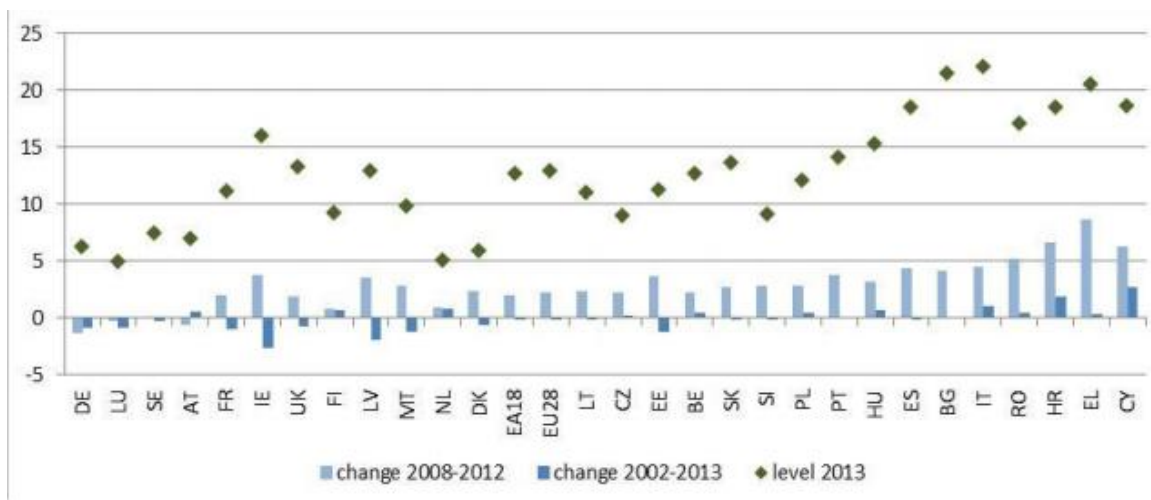

Σχήμα 10: Ποσοστά αδράνειας νέων (15-24) σε σχέση με φύλο και κύριο λόγο που δεν είναι στην απασχόληση ανά χώρα¹²

¹² - Source: EUROSTAT, 2014. Labour Force Survey, Detailed annual data, at <http://ec.europa.eu/eurostat>

Δείκτης NEET

Συνολικά, το 2013, 7,3 εκατομμύρια άνθρωποι στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών δεν ήταν ούτε στην απασχόληση, ούτε στην εκπαίδευση ή κατάρτιση. Το ποσοστό ήταν πάνω από 16% στην Κύπρο (Eurostat, 2013).

Σχήμα 11: Ποσοστά NEET 2012 και αλλαγές 2008-2012 και 2012-2013 για τους νέους (15-24)¹³

- Οι ομάδες-στόχοι προσδιορίστηκαν επαρκώς από το στάδιο του σχεδιασμού;

Για την ΠΑΝ και το «Σχέδιο Δράσης "Εγγύηση για τη Νεολαία" οι επιλέξιμες ομάδες αφορούν:

- νέους που εγκαταλείπουν το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα είτε νέοι που διαρρέουν από το σχολικό σύστημα, είτε νέοι που αποφοιτούν από το εκπαιδευτικό σύστημα,
- ηλικιακά νέοι άνεργοι,

¹³ Source: Eurostat, LFS, table: edat_lfse_20, DG EMPL calculations; sorted by total 2008 – 2013 change.

- νέοι που δεν βρίσκονται ούτε σε εκπαίδευση ούτε σε κατάρτιση ούτε σε απασχόληση (NEETs), αλλά επιθυμούν να απασχοληθούν, που θα ονομάζονται και ανενεργοί νέοι.

Οι προαναφερόμενες ομάδες (ηλικίας 15-24), αποτελούν ουσιαστικά τους δυνητικά ωφελούμενους της ΠΑΝ. Σε επίπεδο σχεδιασμού, ο προσδιορισμός των ομάδων στόχου, αξιολογείται ως ικανοποιητικός, καθώς βασίζεται σε στατιστικά δεδομένα, τα οποία αξιοποιήθηκαν και αποτυπώθηκαν στο πλαίσιο του ΕΣΔΑΝ (με τη συνδρομή εμπειρογνομόνων και του ILO). Πιθανά, να μπορούσε να υπάρχει μεγαλύτερη εξειδίκευση στη συσχέτιση με τις δυνητικές παρεμβάσεις, τόσο της ΠΑΝ, αλλά κυρίως του ΕΣΔΑΝ (δηλαδή ποια ομάδα καλύπτεται από ποια παρέμβαση).

Να σημειωθεί, ότι στο πλαίσιο της Δράσης που ήδη έχει υλοποιηθεί (Σχέδιο Τοποθέτησης Άνεργων Νέων Αποφοίτων Γυμνασίων, Λυκείων, Τεχνικών Σχολών και Μεταλλυκειακής Εκπαίδευσης μέχρι διετούς διάρκειας για απόκτησης Εργασιακής Πείρας σε Επιχειρήσεις /Οργανισμούς -2014), η ΑνΑΔ είχε καθορίσει κριτήρια που μοριοδοτούν με πρόσθετες μονάδες, ειδικές ομάδες πληθυσμού. Ειδικότερα, δίνεται προτεραιότητα σε άτομα που καλύπτουν τα ακόλουθα:

- Ορφανοί από ένα ή δύο γονείς.
- Έγγαμοι με εξαρτώμενο/α τέκνο/α.
- Μονογονιοί (άτομο, που ζει με ένα τουλάχιστον εξαρτώμενο τέκνο και είναι άγαμος/η, χήρος/α, διαζευγμένος/η).
- Μακροχρόνια άνεργοι (6 – 12 μήνες, 12 – 24 μήνες, 24+ μήνες).

Επίσης για την ίδια παρέμβαση, πρέπει να επισημανθεί, ότι στην 2η Προκήρυξη, στα κριτήρια επιλεξιμότητας έχει συμπεριληφθεί και το ακόλουθο κριτήριο: Άτομα που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και παραπέμπονται για συμμετοχή στο Σχέδιο από την Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΑ), ως αποτέλεσμα εξατομικευμένης καθοδήγησης. Το προαναφερόμενο κριτήριο, κάνει σαφή αναφορά στους NEET 's.

- Καλύπτονται οι σημαντικές ανάγκες των ομάδων που απευθύνονται οι παρεμβάσεις;

Βάσει του αρχικού σχεδιασμού, καλύπτεται σημαντικό τμήμα των αναγκών των ομάδων στόχου, όπως διατυπώνονται. Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις της ΠΑΝ (αλλά και του ΕΣΔΑΝ) καλύπτουν το σύνολο των ομάδων στόχου, με έμφαση να δίδεται στους ανέργους νέους και στους NEET 's.

Στο πλαίσιο αυτό, οι παρεμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από την ΠΑΝ και το ΕΚΤ, στοχεύουν τόσο στην παροχή εργασιακής πείρας μέσα από παρεμβάσεις on the job training, όσο και τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας (μέσω του σχετικού σχεδίου πρόσληψης ανέργων νέων, με έμφαση σε τομείς προτεραιότητας). Παράλληλα, καταγράφονται παρεμβάσεις του ΕΣΔΑΝ για την κατάρτιση νέων, καθώς και δράσεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού (με έμφαση στη σύνδεση με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα).

- Τι είδους δράσεις χρηματοδοτήθηκαν για την υλοποίηση της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων;

- Βάσει της υφιστάμενης κατάστασης, έχει ενεργοποιηθεί παρέμβαση που αφορά απόκτηση εργασιακής πείρας από αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Σχέδιο Τοποθέτησης Άνεργων Νέων Αποφοίτων Γυμνασίων, Λυκείων, Τεχνικών Σχολών και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης μέχρι διετούς διάρκειας για απόκτησης Εργασιακής Πείρας σε Επιχειρήσεις /Οργανισμούς). Ήδη έχει ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος (2014), ενώ στην παρούσα φάση υλοποιείται ο δεύτερος κύκλος (2015). Η σταδιακή του ολοκλήρωση, εκτιμάται τον καλοκαίρι (Ιούνιος – Ιούλιος) του 2016. Η συμμετοχή στον κάθε κύκλο έχει διάρκεια έξη μήνες, ενώ δίδεται επίδομα 125€ σε εβδομαδιαία βάση.

- Στο πλαίσιο της 1^{ης} πρόσκλησης που έγινε από την ΑνΑΔ για το Σχέδιο (Φεβρουάριος 2014), υποβλήθηκαν 2.255 αιτήσεις από άνεργους νέους και 1.198 αιτήσεις από επιχειρήσεις/οργανισμούς για 6.000 θέσεις για τοποθέτηση *άνεργων νέων* για απόκτηση εργασιακής πείρας. Μετά από σχετική αξιολόγηση και υποβολή των απαραίτητων στοιχείων, οι τοποθετήσεις άρχισαν από 1η Ιουλίου 2014. Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν 1.946 συνταιριάσματα ανέργων με εγκριθείσες θέσεις, από τα οποία κατέστη εφικτή η έναρξη προγραμμάτων τοποθέτησης 1.023 νέων. Τελικά, τον 1^ο κύκλο ολοκλήρωσαν 875 άτομα.
 - Στο πλαίσιο της 2^{ης} πρόσκλησης που έγινε από την ΑνΑΔ για το Σχέδιο (2015), υποβλήθηκαν 1.022 αιτήσεις από άνεργους νέους και 934 αιτήσεις από επιχειρήσεις/οργανισμούς για 3.713 θέσεις για τοποθέτηση *άνεργων νέων* για απόκτηση εργασιακής πείρας. Εκτιμάται, ότι θα καταστεί εφικτή η έναρξη προγραμμάτων τοποθέτησης 926 νέων.
 - Πρέπει να σημειωθεί, ότι οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις στο σύνολο τους είναι τυπικά ανεξάρτητες και δεν αποτελούν συμπληρωματικές παρεμβάσεις. Εξαίρεση αποτελεί η εφαρμογή (σε επίπεδο στρατηγικής) της Εγγύησης για τη Νεολαία, η οποία αποτελεί ουσιαστικά μια συμπληρωματική διαδικασία, με οριζόντιο χαρακτήρα.
- **Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων έγινε χρήση υφιστάμενων εταιρικών σχέσεων; Μήπως οι νέες εταιρικές σχέσεις δημιουργήθηκαν για να διευκολύνουν την υλοποίηση της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων; Τα ενδιαφερόμενα μέρη συμμετέχουν αποτελεσματικά;**

Η επιτυχής εφαρμογή δράσεων για τη νεολαία και ιδιαίτερα στην Εγγύηση για τη Νεολαία, απαιτεί την κινητοποίηση ικανού αριθμού φορέων και πόρων προς την επίτευξη των σχετικών στόχων. Τα δεδομένα από τα υπόλοιπα Κράτη – Μέλη, όπου εφαρμόζονται παρόμοιες πρωτοβουλίες, δείχνουν ότι η υιοθέτηση

προσεγγίσεων βάσει εταιρικής σχέσης είναι συχνά ο πιο κατάλληλος τρόπος για να επιτευχθεί η αποτελεσματική παροχή. Για την εφαρμογή των εταιρικών σχέσεων, απαιτείται η ανάγκη για σαφή προσδιορισμό και κατανομή ρόλων και καθηκόντων, ενώ όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να διαθέτουν συμπληρωματικές δεξιότητες, αλληλοεμπιστοσύνη, προθυμία για συνεργασία και μάθηση, καθώς και τακτικές αναθεωρήσεις για την αξιολόγηση της προόδου ως προς τους στόχους.

Σε επίπεδο σχεδιασμού της ΠΑΝ και (κυρίως) του ΕΣΔΑΝ, δημιουργήθηκε μια ομάδα εργασίας (working group) με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων (stakeholders), συμπεριλαμβανομένων κοινωνικών εταίρων, οργανώσεων νεολαίας, καθώς και δικαιούχων των παρεμβάσεων. Να σημειωθεί, ότι για την εκπόνηση του ΕΣΔΑΝ (συμπεριλαμβανομένης της ΠΑΝ), ακολουθήθηκαν οι διαδικασίες της δημόσιας διαβούλευσης (συναντήσεις εργασίας, ανταλλαγή απόψεων, σχολιασμός κειμένων, κλπ), καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδιασμού.

Για την υλοποίηση της ΠΑΝ, οι φορείς που εμπλέκονται είναι το Τμήμα Εργασίας / ΔΥΑ (ως υπεύθυνη για την ανάπτυξη των απαραίτητων συνδέσμων με τους σχετικούς εταίρους), η ΑνΑΔ, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου. Το Τμήμα Εργασίας / ΔΥΑ, συνεργάζεται παραδοσιακά με την ΑνΑΔ έχοντας μια ισχυρή εταιρική σχέση (δεδομένου ότι και η συμμετοχή σχεδόν στο σύνολο των προγραμμάτων της Αρχής απαιτεί την παραπομπή από τη ΔΥΑ), ενώ το ίδιο ισχύει και για το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Η συνεργασία αντίθετα με τον ΟΝΕΚ, δεν έχει δοκιμασθεί σε επίπεδο υλοποίησης, αν και όπως είναι αναμενόμενο υπάρχει συσχέτιση που αφορά δράσεις για τους νέους. Να σημειωθεί επίσης, ότι ο ΟΝΕΚ λαμβάνει ουσιαστικά σημαντικό τμήμα του προϋπολογισμού του από το ΥΠΠ. Επισημαίνεται, ότι η εμπλοκή των οργανώσεων και ενώσεων νεολαίας στο σχεδιασμό των προγραμμάτων εξασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την προσαρμογή των παρεμβάσεων στις ακριβείς ανάγκες των νέων. Ειδικά, για την προσέγγιση νέων που αντιμετωπίζουν πιο πολύπλοκες προσκλήσεις (νέοι χωρίς ή με χαμηλά προσόντα, ΑμΕΑ, κλπ), κρίνεται ως ζωτικής

σημασίας η δημιουργία και εύρυθμη λειτουργία εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ΔΥΑ και των οργανώσεων των νέων.

Μέχρι την περίοδο αναφοράς, η εταιρική σχέση λειτουργεί ικανοποιητικά, αν και όπως έχει προαναφερθεί, μόνο μια παρέμβαση έχει ενεργοποιηθεί (ΑνΑΔ), όπου υπήρχε και σχετικός συντονισμός (προϋπόθεση για την ένταξη ενός ωφελούμενου στο Σχέδιο, αποτελούσε η εγγραφή στα Μητρώα της ΔΥΑ ή η παραπομπή του ως NEET's).

Να σημειωθεί, ότι για την παρακολούθηση και το συντονισμό θα λειτουργήσει αντίστοιχη Επιτροπή (παρόμοια με την Επιτροπή Παρακολούθησης των ΕΠ των ΕΔΕΤ), στην οποία θα συμμετέχουν κυβερνητικοί φορείς, οργανώσεις νέων, κοινωνικοί εταίροι, καθώς και φορείς υλοποίησης των παρεμβάσεων. Παράλληλα, η ΔΥΑ έχει προχωρήσει στο σχεδιασμό συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των ενεργητικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων των παρεμβάσεων του ΕΣΔΑΝ. Το σύστημα καλύπτει ικανό αριθμό δεικτών, συμπεριλαμβανομένων και των οριζόμενων από τον Κανονισμό 1304/2013 που αφορούν την ΠΑΝ (microdata of participants).

- **Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης χρηματοδοτούνται υφιστάμενα μέτρα ή ενεργοποιείται η εφαρμογή νέων προσεγγίσεων;**
 - Για την υλοποίηση της ΠΑΝ, θα αξιοποιηθούν μέτρα τα οποία έχουν λειτουργήσει παλαιότερα ως λογική παρέμβασης, αλλά με νέα μορφή. Η παρέμβαση που ήδη έχει υλοποιηθεί (Σχέδιο Τοποθέτησης Άνεργων Νέων Αποφοίτων Γυμνασίων, Λυκείων, Τεχνικών Σχολών και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης μέχρι διετούς διάρκειας για απόκτησης Εργασιακής Πείρας σε Επιχειρήσεις /Οργανισμούς με φορέα υλοποίησης την ΑνΑΔ), περιλαμβάνει απόκτηση εργασιακής πείρας, μέσω ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, στη βάση ταχύρρυθμων προγραμμάτων που είχε υλοποιήσει παλαιότερα η Αρχή. Εν τούτοις αποτελεί ουσιαστικά νέο είδος παρέμβασης, δεδομένης

της ομάδας στόχου (νέοι απόφοιτοι και NEET's), αλλά και του περιεχομένου (τοποθέτηση σε επιχείρηση / οργανισμό για έξι μήνες).

- Η παρέμβαση για πρόσληψη ανέργων νέων, έχει υλοποιηθεί για άλλες ομάδες στόχους (πχ μακροχρόνια άνεργους), χωρίς όμως να υπάρχει η δυνατότητα πρόσθετης χρηματοδότησης (εκτός δηλαδή σταθερού ποσοστού). Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, κάθε Δικαιούχος (επιχείρηση), θα λαμβάνει ένα σταθερό ποσοστό επί του μισθολογικού κόστους του ωφελούμενου (άνεργος νέος), το οποίο θα αυξάνεται στην περίπτωση που το επάγγελμα ή / και ο τομέας της επιχείρησης θεωρείται τομέας προτεραιότητας ή υψηλής προστιθέμενης αξίας (τουρισμός, ενέργεια, ΤΠΕ, γαλάζια οικονομία, πράσινη ανάπτυξη, εκπαίδευση, κλπ).
- Όσον αφορά τη δράση του επαγγελματικού προσανατολισμού, διαφαίνεται ότι θα εστιαστεί σε NEET's. Παράλληλα, σημαντική αξιολογείται η προσπάθεια συνεργασίας των συμβούλων απασχόλησης της ΔΥΑ με τους συμβούλους της Υπηρεσίας Συμβουλευτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

- **Η εφαρμογή της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων έγινε βάσει του αρχικού σχεδιασμού (οικονομικά, στόχοι που επετεύχθησαν όπως προβλεπόταν, κλπ); Αν όχι, για ποιους λόγους;**

Μέχρι την περίοδο αναφοράς, η εφαρμογή της ΠΑΝ παρουσιάζει αποκλίσεις από τον αρχικό σχεδιασμό. Ειδικότερα:

- Καθυστέρηση στην έναρξη υλοποίησης των παρεμβάσεων. Η εφαρμογή της ΠΑΝ έχει περιορισμένη διάρκεια (μέχρι το τέλος του 2018) με εμπροσθοβαρή χαρακτήρα, συνεπώς η καθυστέρηση στην ενεργοποίηση των υπολοίπων παρεμβάσεων, συμπιέζει το χρονικό διάστημα που απομένει για την υλοποίηση (τρία έτη 2016-2017-2018), γεγονός που «απαιτεί» τη βελτίωση του προγραμματισμού της υλοποίησης των παρεμβάσεων.

- Καταγράφονται αποκλίσεις σε σχέση με την επίτευξη των στόχων της παρέμβασης που έχει υλοποιηθεί από την ΑνΑΔ (Σχέδιο Τοποθέτησης Άνεργων Νέων Αποφοίτων Γυμνασίων, Λυκείων, Τεχνικών Σχολών και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης μέχρι διετούς διάρκειας για απόκτησης Εργασιακής Πείρας σε Επιχειρήσεις /Οργανισμούς). Ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε δαπάνη 8,5 εκ Ευρώ για την τοποθέτηση 2.500 αποφοίτων δευτεροβάθμιας. Ο βασικός λόγος της απόκλισης εστιάζει στο γεγονός ότι ειδικά για τους νέους καταγράφονται σημαντικά ποσοστά αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (βάσει της υφιστάμενης κατάστασης, πάνω από 70% των νέων είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας, με την ύπαρξη ήδη οκτώ Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων στην Κύπρο), οι οποίοι και αποτελούν τη βασική ομάδα ανέργων, όχι όμως αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Παράλληλα, καταγράφονται καθυστερήσεις στην υλοποίηση των παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης της ΔΥΑ, οι οποίες θα εστιάζουν στους νέους (συμπεριλαμβανομένου και της εφαρμογής του Youth Guarantee). Επισημαίνεται, ότι ειδικά για τη ΔΥΑ, η υλοποίηση των σχετικών παρεμβάσεων συσχετίζεται και με τη σχετική μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας, καθώς και τη σχετική μελέτη των Ιρλανδών Εμπειρογνομώνων. Παράλληλα, ολοκληρώνονται οι δράσεις της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 και ο σχετικός εκσυγχρονισμός. Με την ενεργοποίηση των παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού της ΔΥΑ (ΠΠ 2014-2020), θα υπάρχει η δυνατότητα εξυπηρέτησης μεγαλύτερου αριθμού νέων, γεγονός που βάσει της υφιστάμενης κατάστασης κρίνεται ως μη επαρκής. Οι ενδεικτικές παρεμβάσεις αφορούν τα ακόλουθα (σχετικά με τους νέους):
 - Στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό (εργασιακούς συμβούλους), για την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών προς ανέργους με έμφαση στις ηλικιακές ομάδες 15-24 και 25-29.
 - Δράσεις Προσέλκυσης νέων και δημοσιότητας.
 - Ομαδική Συμβουλευτική για νέους.

- Επιμόρφωση συμβούλων απασχόλησης σε θέματα που αφορούν τους νέους.
 - Σημειώνεται ότι, η ενεργοποίηση άλλων Σχεδίων του Τμήματος Εργασίας (για ανέργους, μακροχρόνια ανέργους), καθώς και του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (νεανική και γυναικεία επιχειρηματικότητα, αλλά και το Σχέδιο για την Καινοτομία), είχαν ως επακόλουθο την μετατόπιση της ενεργοποίησης του Σχεδίου για την πρόσληψη νέων ανέργων για το 2016. Να σημειωθεί, ότι το Σχέδιο εκτιμάται ότι θα απορροφήσει πρόσθετους πόρους από τον αρχικό προγραμματισμό (εκτίμηση για 2 εκ Ευρώ πλέον των υφιστάμενων πόρων), ενώ θα επανεξεταστεί ο τρόπος υπολογισμού της χορηγίας.

- **Ποια ήταν τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες των συστημάτων που αναπτύχθηκαν;**

Βάσει της μέχρι την περίοδο αναφορά υλοποίηση, δεν έχει αναπτυχθεί κάποιο ιδιαίτερο σύστημα παρεμβάσεων.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

6.1 Εισαγωγή

Στόχο της παρούσας Ενότητας αποτελεί:

- η αξιολόγηση της επίτευξης των τεθέντων φυσικών στόχων (εκροών και αποτελεσμάτων) των παρεμβάσεων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης Απασχόλησης των Νέων (ΕΣΔΑΝ) και ειδικότερα αυτών που υλοποιούνται με αξιοποίηση των πόρων της ΠΑΝ και την αντίστοιχη υποστήριξη από το ΕΚΤ,
- η εκτίμηση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων που αφορούν στην ενίσχυση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας των νέων ηλικίας έως 24 ετών, με έμφαση σε αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (NEETs), την αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης ή/ και συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης ή συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού και την αύξηση παρεχομένων μέτρων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
- ο εντοπισμός αποκλίσεων και εισήγηση διορθωτικών ενεργειών.

Η ανάλυση του ρυθμού φυσικής ολοκλήρωσης των παρεμβάσεων και η μέτρηση των σχετικών δεικτών αποτελεσματικότητας θα καταστήσει δυνατό τον εντοπισμό των παρεμβάσεων εκείνων που εμφανίζουν σημαντική απόκλιση από τον αρχικό προγραμματισμό, καθώς και την αναζήτηση των βασικών αιτίων για την απόκλιση αυτή. Προς τον σκοπό αυτό θα αναλυθούν οι βασικοί παράγοντες που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την αποτελεσματικότητα της υλοποίησης μέχρι το χρονικό σημείο αναφοράς, με στόχο να ενισχυθούν (όπου αυτό είναι δυνατό) οι παράγοντες που επέδρασαν θετικά στην αποτελεσματικότητα της υλοποίησης και, κυρίως, να αντιμετωπισθούν εκείνοι που επέδρασαν αρνητικά. Στο πλαίσιο αυτό θα γίνει μια εκτίμηση ως προς το αν οι παράγοντες που καθυστέρησαν την φυσική υλοποίηση των παρεμβάσεων (και, συνεπώς, και η ίδια η παρατηρούμενη καθυστέρηση) είναι προσωρινοί ή όχι, πράγμα που θα καταστήσει σαφές αν απαιτείται η άμεση ανάληψη διορθωτικών ενεργειών

Με βάση την ανωτέρω ανάλυση αποκλίσεων από τον αρχικό προγραμματισμό, θα καταστεί δυνατή η διατύπωση από τον Σύμβουλο συγκεκριμένων προτάσεων ως προς τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες που θα πρέπει να εξετασθούν και (εφόσον κριθεί ότι τέτοιες ενέργειες πράγματι απαιτούνται) να δρομολογηθούν.

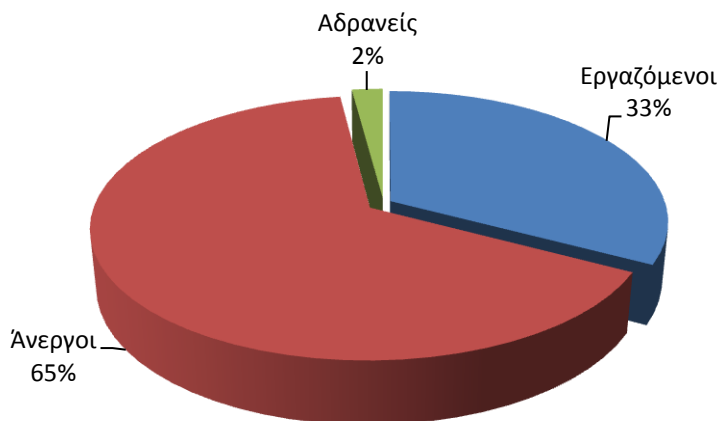
6.2 Αξιολογικά Ερωτήματα

Τα αξιολογικά ερωτήματα που καλείται να απαντήσει ο Ανάδοχος αφορούν:

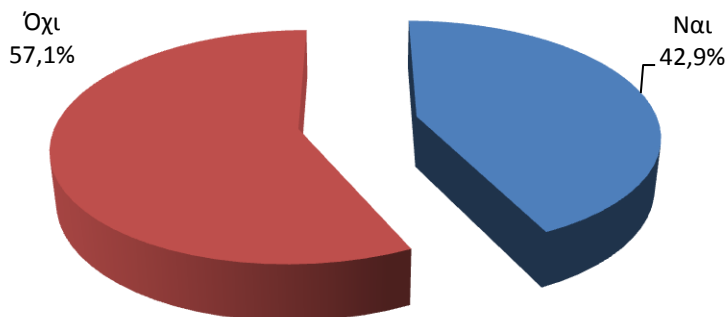
- **Κατά πόσον οι παρεμβάσεις ήταν επιτυχείς και κατά πόσον ορισμένες από αυτές αποδείχθηκαν ότι είναι πιο επιτυχείς από κάποια άλλα ή όχι.**

Μέχρι την περίοδο αναφοράς της παρούσας, έχει ολοκληρωθεί η υλοποίηση μόνο μίας παρέμβασης. Η συγκεκριμένη παρέμβαση, αν και δεν έχει επιτύχει τους στόχους της όσον αφορά το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, εντούτοις αξιολογείται ως επιτυχημένη. Ειδικότερα:

- Ήδη ολοκλήρωσαν την παρέμβαση (1^{ος} κύκλος) 875 ωφελούμενοι, καλύπτοντας το 35% του αρχικού στόχου της (2.500). Αν ολοκληρώσει και το 100% των νέων που τοποθετήθηκαν στο 2^ο κύκλο (926 ωφελούμενοι), το ποσοστό κάλυψης του αρχικού στόχου, θα ανέλθει στο 76% (1.801 έναντι 2.500).
- Το 33% των ωφελουμένων του 1^{ου} κύκλου έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση της συμμετοχής του στο Σχέδιο εργάζεται, με πάνω από 4 στους 10 (43%) συμμετέχοντες από αυτούς που απασχολούνται, να εξακολουθούν να βρίσκονται στην επιχείρηση/οργανισμό όπου τοποθετήθηκαν. Το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο στην περίπτωση των ατόμων που τοποθετήθηκαν στον Ιδιωτικό τομέα αφού ανέρχεται στο 49%, δηλαδή σχεδόν 1 στα 2 άτομα, ενώ σημειώνονται οι πολύ περιορισμένες δυνατότητες απασχόλησης στον Ευρύ δημόσιο τομέα λόγω της ισχύουσας αναστολής πλήρωσης κενών θέσεων.

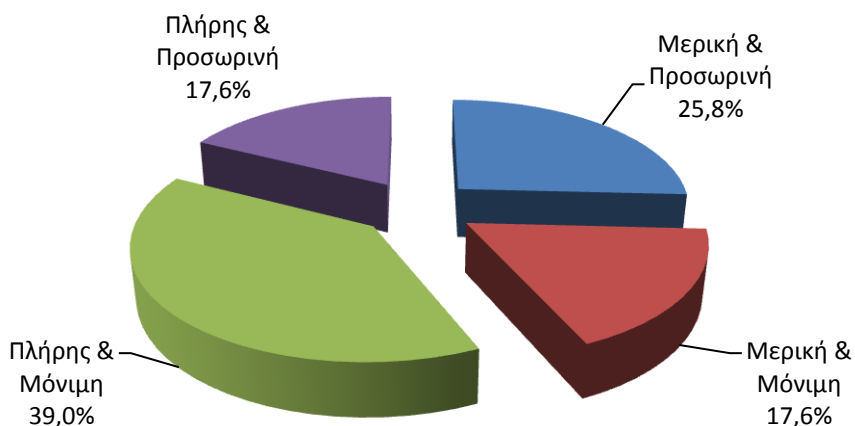

Σχήμα 12: Θέση στην αγορά εργασίας 6 μήνες μετά την ολοκλήρωση του Σχεδίου

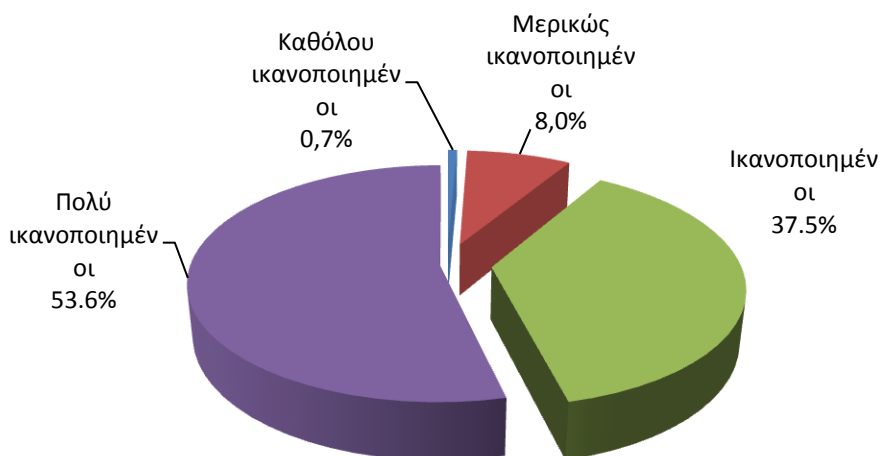
Σχήμα 13: Συνέχιση στην επιχείρηση / οργανισμό που τοποθετήθηκαν

- Παράλληλα, το μεγαλύτερο τμήμα των απασχολούμενων, εργάζεται με καθεστώς πλήρους και μόνιμης απασχόλησης (39%), γεγονός που συμβάλει στο βαθμό βιωσιμότητας των θέσεων εργασίας.

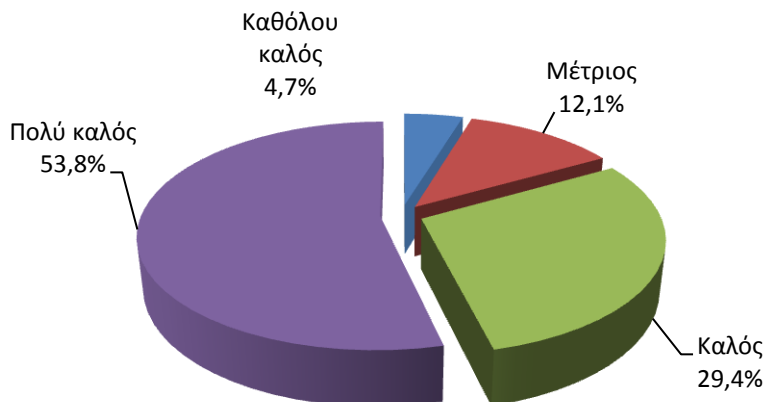
Σχήμα 14: Καθεστώς Απασχόλησης Ατόμων που ολοκλήρωσαν παρέμβαση της ΠΑΝ

- Η παρέμβαση αξιολογείται θετικά από τους ωφελούμενους. Ειδικότερα:
 - Σε σχέση με το βαθμό συνολικής ικανοποίησης των συμμετεχόντων από το Σχέδιο, η συντριπτική πλειοψηφία (91%) είναι είτε ικανοποιημένοι ή πολύ ικανοποιημένοι.

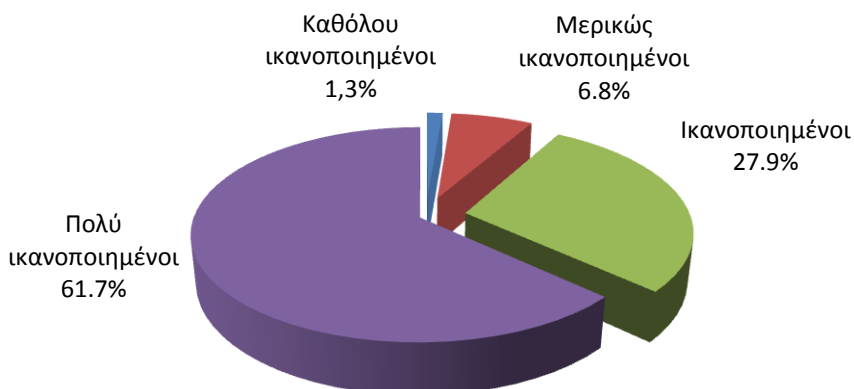
Σχήμα 15: Βαθμός συνολικής ικανοποίησης από τη συμμετοχή στο Σχέδιο

- Οι ωφελούμενοι θεωρούν στο σύνολο τους και ανεξάρτητα από την υφιστάμενη κατάσταση απασχόλησης (εργαζόμενοι, άνεργοι/αδρανείς), ότι η συμμετοχή τους στο Σχέδιο βελτίωσε σε πολύ καλό ή καλό βαθμό τις προοπτικές απασχόλησης τους (85%).

Σχήμα 16: Βαθμός συνεισφοράς του Σχεδίου στην ενίσχυση της προοπτικής απασχόλησης

- Το ίδιο ισχύει (90%) και για το βαθμό ικανοποίησης από τη μάθηση που έλαβαν μέσα από την εργασιακή πείρα που αποκτήθηκε στο πλαίσιο του Σχεδίου.

Σχήμα 17: Βαθμός ικανοποίησης από τη μάθηση μέσα από την εργασιακή πείρα

- ο Συγκριτικά χαμηλότερα ποσοστά του βαθμού ικανοποίησης των συμμετεχόντων παρατηρούνται αναφορικά με τη διάρκεια της τοποθέτησης τους, (πολύ ικανοποιημένοι από τη διάρκεια του Σχεδίου δήλωσε μόνο το 33,6%), καθώς και αναφορικά με το ύψος του επιδόματος κατάρτισης που τους καταβλήθηκε κατά τη διάρκεια της τοποθέτησης τους (πολύ ικανοποιημένα από το ύψος του επιδόματος είναι μόνο το 18,9% των συμμετεχόντων, ενώ καθόλου ικανοποιημένη το 10,2%).
- **Πώς και σε ποιον βαθμό οι παρεμβάσεις συμβάλλουν στην επίτευξη του γενικού στόχου της βιώσιμης ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και των ειδικών στόχων στο πλαίσιο του ΕΚΤ;**

Υπάρχουν δύο επίπεδα στόχων που πρέπει να καλύπτονται από τις υπό αξιολόγηση παρεμβάσεις.

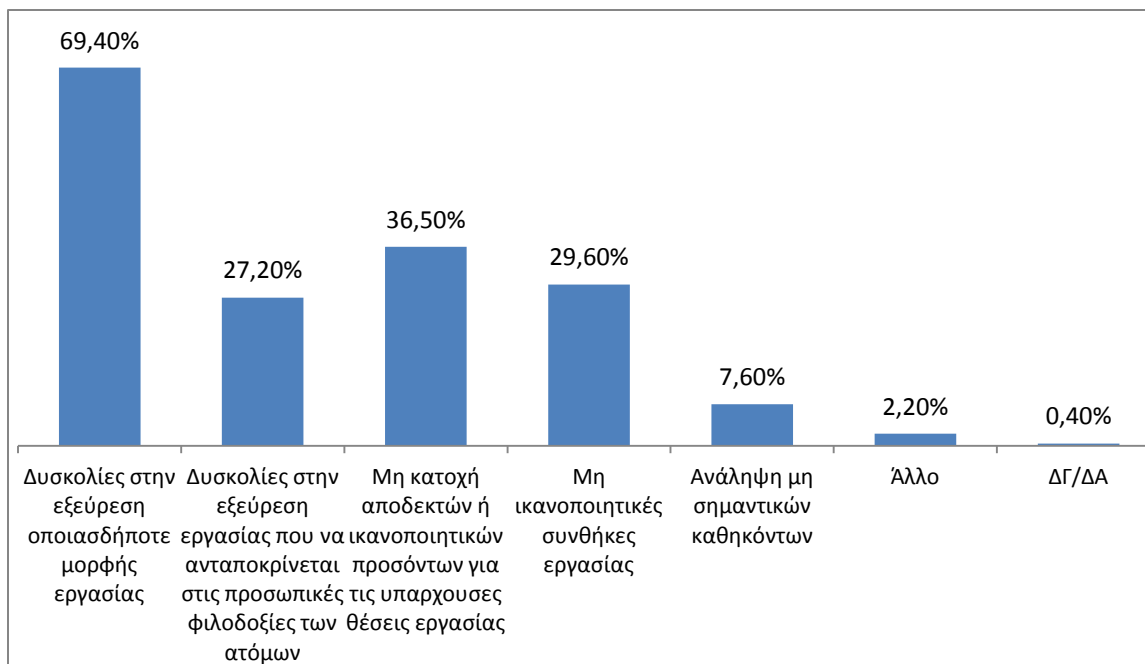
- ο Το πρώτο επίπεδο αφορά το γενικό στόχο της ΠΑΝ όπως προβλέπεται στο άρθρο 16 του Κανονισμού 1304/2013 που αφορά το ΕΚΤ και αναφέρει "Η πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων (ΠΑΝ) υποστηρίζει την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων στις επιλέξιμες περιφέρειες της Ένωσης, μέσω της παροχής υποστήριξης στις δράσεις που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ii) του παρόντος κανονισμού." Η εστίαση σε αυτή την περίπτωση αφορά τα μακροχρόνια αποτελέσματα από την υλοποίηση σχετικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο της ΠΑΝ όπως είναι ο στόχος της μείωσης της ανεργίας των νέων.

Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση των προσώπων εκείνων (ωφελούμενων), που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, εκείνων που προέρχονται από περιθωριοποιημένες κοινότητες και εκείνων που εγκαταλείπουν την εκπαίδευση χωρίς προσόντα καθώς σύμφωνα με το άρθρο. 19(4) του Καν. ΕΚΤ θα πρέπει να αξιολογηθεί και η ποιότητα των προσφορών απασχόλησης που δέχονται οι συμμετέχοντες στην ΠΑΝ, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, εκείνων που προέρχονται από

περιθωριοποιημένες κοινότητες και εκείνων που εγκαταλείπουν την εκπαίδευση χωρίς προσόντα. Προς τούτο θα αξιολογηθεί το κατά πόσο αυτές οι ομάδες στόχου λαμβάνονται υπόψη στις υλοποιούμενες παρεμβάσεις.

Σε σχέση με τον πρώτο στόχο, στην παρούσα φάση δεν είναι εφικτή η παροχή αξιόπιστων στοιχείων. Αρχικά, καθώς τα αποτελέσματα από την υλοποίηση της παρέμβασης που έχει ενεργοποιηθεί, δεν διαθέτουν ακόμα μακροχρόνιο χαρακτήρα. Η εκτίμηση μπορεί να παρουσιαστεί για βάθος χρόνου διάρκειας έξι μηνών, διάστημα σχετικά περιορισμένο. Η μόνη εκτίμηση που μπορεί να δοθεί, αφορά το γεγονός ότι το 33% των ωφελουμένων έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση του Σχεδίου βρίσκεται στην απασχόληση.

Σημαντική κρίνεται η αποτύπωση των απόψεων των ωφελουμένων που παραμένουν άνεργοι. Ως βασική αιτία αναδεικνύονται οι «δυσκολίες στην εξεύρεση οποιασδήποτε μορφής εργασίας» (69,4%), ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης και των επιπτώσεων της στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Ωστόσο, είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι το 36,5% ανέφεραν ως λόγο παραμονής στην ανεργία τη «μη κατοχή αποδεκτών/ικανοποιητικών προσόντων για τις υπάρχουσες θέσεις εργασίας» (36,5%), γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης προσαρμοσμένα στις ανάγκες των ωφελούμενων και της αγοράς εργασίας. Σημαντικό ποσοστό, καταλαμβάνουν επίσης οι «μη ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας από επιχειρήσεις» (30%) και οι «δυσκολίες στην εξεύρεση εργασίας που να αντακρίνεται στις προσωπικές φιλοδοξίες των ατόμων» (27,2%).

Σχήμα 18: Λόγοι Παραμονής στην Ανεργία

- Το δεύτερο επίπεδο αφορά τον ειδικό στόχο της ΠΑΝ που υποστηρίζεται μέσα από τον θεματικό στόχο «Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων» όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 (1) (α) (ii) του Κανονισμού 1304/2013 που αφορά το ΕΚΤ για «βιώσιμη ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα εκείνων που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των νέων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και των νέων από περιθωριοποιημένες κοινότητες, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της «εγγύησης για τη νεολαία».

Σε σχέση με το δεύτερο επίπεδο, η βιωσιμότητα των θέσεων εργασίας, αξιολογείται σχετικά θετικά, δεδομένου ότι από το σύνολο των ατόμων που εργάζονται, ποσοστό περίπου 43% εξακολουθεί και εργάζεται στην επιχείρηση / οργανισμό που τοποθετήθηκε (14% επί του συνολικού πληθυσμού). Παράλληλα,

το μεγαλύτερο τμήμα των απασχολούμενων, εργάζεται με καθεστώς πλήρους και μόνιμη απασχόλησης (39%), γεγονός που συμβάλει στο βαθμό βιωσιμότητας των θέσεων εργασίας.

- Πώς και σε ποιον βαθμό οι παρεμβάσεις συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος των NEETs;

Οι παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλουν σε ικανοποιητικό βαθμό στην αντιμετώπιση των NEET's. Στην παρούσα φάση, δεν υπάρχουν στοιχεία αναφορικά με το βαθμό διείσδυσης στην ομάδα των NEET's. Στον 1^ο κύκλο του Σχεδίου της ΑνΑΔ δεν υπήρχε το σχετικό κριτήριο επιλεξιμότητας (αντίθετα με το 2^ο κύκλο), ως εκ τούτου δεν μπορεί να δοθεί ασφαλής εκτίμηση. Για το δεύτερο κύκλο, δεν υπάρχουν ακόμα διαθέσιμα στοιχεία για τη συγκεκριμένη κατηγορία, αναμένεται όμως να δοθούν μεταγενέστερα καθώς όπως προαναφέρθηκε υπήρχε ξεχωριστό κριτήριο επιλεξιμότητας.

- Δαπανήθηκαν τα προβλεπόμενα κονδύλια των παρεμβάσεων για εκείνους που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη στήριξης;

Μέχρι την περίοδο αναφοράς, έχουν διατεθεί πόροι ύψους **3.816.424 Ευρώ**. Το ποσό αυτό αφορά το επίδομα κατάρτισης που έλαβαν οι συμμετέχοντες στον πρώτο κύκλο του Σχεδίου της ΑνΑΔ. Παράλληλα, συμπεριλαμβάνονται και μια σειρά από άλλες δαπάνες που απαιτούνται για την υλοποίηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο της παρέμβασης (εισφορές ΑνΑΔ ως εργοδότης επί των ασφαλιστέων αποδοχών των ανέργων στο ΤΚΑ και στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, ασφάλιση έναντι ευθύνης εργοδότη, υπηρεσίες Συνεργατών Τεχνικής Διαχείρισης, έξοδα ταξιδίων / οδοιπορικά Συνεργατών, υπηρεσίες συνεργατών Γραμματειακής Υποστήριξης, υπηρεσίες συνεργατών Οικονομικής Διαχείρισης, Δημοσιότητα, ανάπτυξη Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων, αξιολόγηση Σχεδίου).

Συνολικά, από το διαθέσιμο κονδύλι της ΠΑΝ 25,186 εκ Ευρώ, το ποσοστό απορρόφησης ανέρχεται στο 15,15% που αντιστοιχεί στο 44,89% επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού της παρέμβασης που έχει υλοποιηθεί (8,5 εκ Ευρώ).

- **Στις ομάδες – στόχους συμπεριλαμβάνονται τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ή / και άτομα που προέρχονται από περιθωριοποιημένες περιοχές και άτομα τα οποία εγκαταλείπουν την εκπαίδευση χωρίς προσόντα;**

Στην ΠΑΝ δεν υπάρχουν συγκεκριμένες αναφορές σε άτομα με ειδικές ανάγκες ή άτομα από περιθωριοποιημένες περιοχές. Να σημειωθεί ότι το Eurofound¹⁴ σε σχετική μελέτη, εντόπισε οκτώ διαφορετικούς καθοριστικούς παράγοντες που αυξάνουν την πιθανότητα των νέων να εισέλθουν στην κατηγορία NEET:

- ο ύπαρξη αναπηρίας,
- ο μεταναστευτικό υπόβαθρο,
- ο χαμηλό μορφωτικό επίπεδο,
- ο διαβίωση σε απομακρυσμένες περιοχές,
- ο προέλευση από οικογένεια με χαμηλό εισόδημα,
- ο γονείς που βίωσαν ανεργία,
- ο γονείς με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και
- ο παιδιά διαζευγμένων γονέων.

Οι καθοριστικοί αυτοί παράγοντες, ειδικά όταν είναι σε συνδυασμό, μπορούν να οδηγήσουν σε χαμηλή απόδοση και μερικές φορές σε διακρίσεις, τόσο στο σχολείο όσο και στην αγορά εργασίας, καθιστώντας τα επόμενα βήματα ιδιαίτερα δύσκολα για τους νέους αυτούς. Για την Κύπρο δεν υπάρχει ενδελεχής ανάλυση των προαναφερόμενων παραγόντων.

Αναφορικά με τα χαρακτηριστικά των ωφελουμένων, καταγράφονται τα ακόλουθα:

¹⁴ Eurofound (2011) Νέοι και άτομα εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη: Πρώτα πορίσματα.

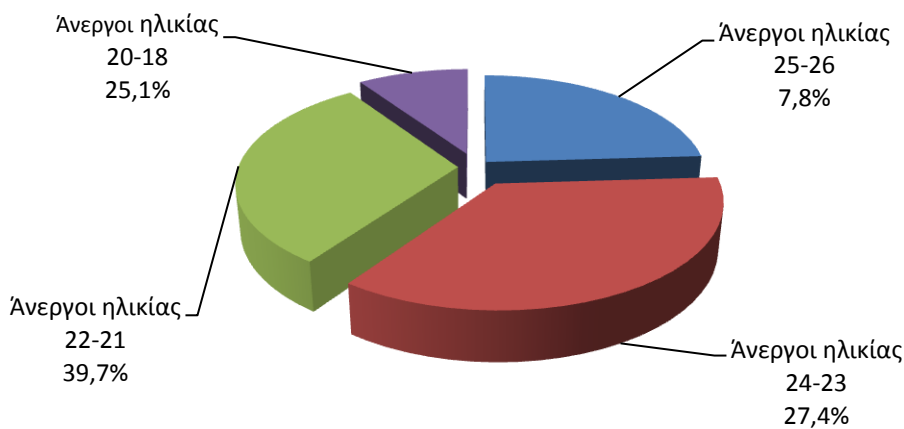
Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

- Σε σχέση με την παράμετρο φύλο, οι συμμετέχοντες είναι ίσα καταναμημένοι στα 2 φύλα.

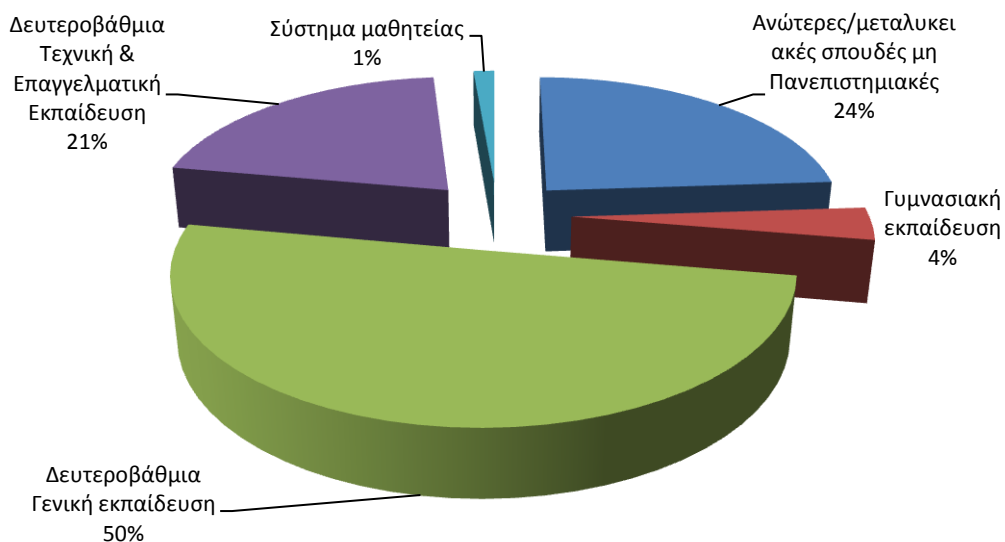
Σχήμα 19: Φύλλο Συμμετεχόντων

- Ηλικιακά, η πλειοψηφία ανήκει στην ηλικία 21-22 ετών (39,7%).

Σχήμα 20: Ηλικιακή Κατανομή Ωφελουμένων

- Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων είναι απόφοιτοι Λυκείου (50%). Με μικρότερα ποσοστά ακολουθούν οι κάτοχοι ανώτερης μεταλυκειακής μη πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (24%) και οι απόφοιτοι τεχνικών σχολών (21%). Το ποσοστό των συμμετεχόντων που ολοκλήρωσαν το γυμνάσιο και το Σύστημα Μαθητείας είναι περιορισμένο (4% και 1% αντίστοιχα.).

Σχήμα 21: Εκπαιδευτικό Επίπεδο Ωφελουμένων

- Η ομάδα-στόχος έχει καλυφθεί όπως είχε προβλεφθεί;

Με βάση την περίοδο αναφοράς, η παρέμβαση που υλοποιείται (με τον πρώτο κύκλο να έχει ολοκληρωθεί), καλύπτει κυρίως νέους ανέργους που έχουν ολοκληρώσει σπουδές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Δεν έχουν καλυφθεί συνεπώς τα άτομα που έχουν εγκαταλείψει πρόωρα το σχολείο. Να σημειωθεί, ότι στο πλαίσιο της 2^{ης} Προκήρυξης, υπάρχει ειδική πρόνοια / κριτήριο για τους NEETs (Άτομα που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και παραπέμπονται για συμμετοχή στο Σχέδιο από τη ΔΥΑ, ως αποτέλεσμα εξατομικευμένης καθοδήγησης).

- **Οι συμμετέχοντες των παρεμβάσεων, συνεχίζουν την εκπαίδευση ή την κατάρτιση, το σύστημα μαθητείας ή την πρακτική άσκηση μετά την ολοκλήρωση της συμμετοχής στην παρέμβαση; Αν όχι, γιατί;**

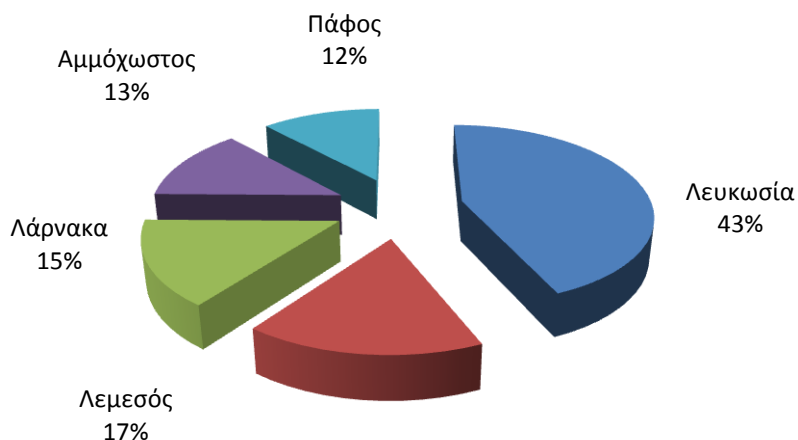
Βάσει των αποτελεσμάτων της έρευνας πεδίου, πολύ χαμηλό ποσοστό συνέχισε μετά την ολοκλήρωση της συμμετοχής τους στην ΠΑΝ, στην εκπαίδευση ή σε πρόγραμμα κατάρτισης, το σύστημα μαθητείας ή σε προγράμματα πρακτικής άσκησης. Το ποσοστό ανέρχεται στο 1,6%. Οι βασικοί λόγοι εστιάζουν:

- Στο γεγονός ότι αποτελεί προτεραιότητα η εύρεση εργασίας.
- Στην έλλειψη προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές τους ανάγκες.
- Στην έλλειψη προγραμμάτων που να καλύπτουν οι ίδιοι τις απαιτήσεις ένταξης (πχ αρκετά αφορούν αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης).
- Στην έλλειψη προγραμμάτων που να παρουσιάζουν ενδιαφέρον.
- Στην αδυναμία κάλυψης των όποιων διδάκτρων (κυρίως αφορά τα ιδιωτικά Πανεπιστήμια ή φορείς κατάρτισης).

- **Ποια ήταν η ποιότητα των προσφερόμενων θέσεων εργασίας στους συμμετέχοντες; Από που προέρχονται αυτές οι θέσεις εργασίας;**

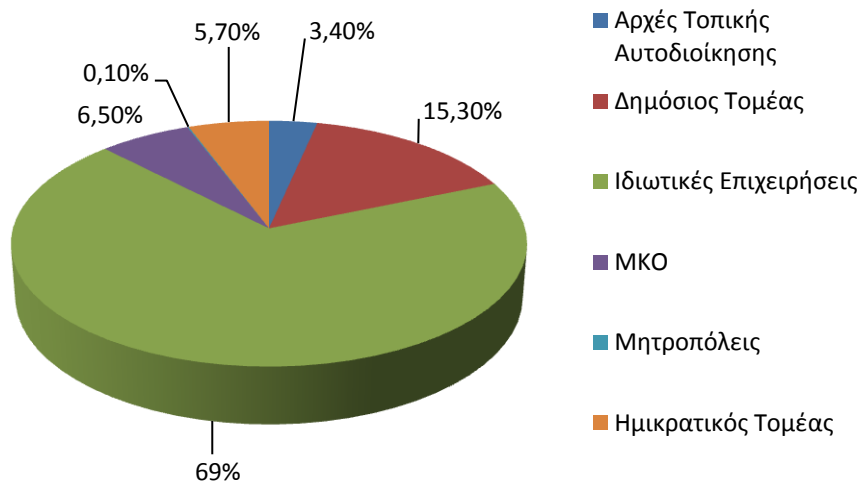
Αναφορικά με την ποιότητα των προσφερόμενων θέσεων εργασίας καταγράφονται τα ακόλουθα:

- Στις προσφερόμενες θέσεις εργασίας, γεωγραφικά, το μεγαλύτερο ποσοστό καταγράφηκε στην Επαρχία Λευκωσίας (42%), ενώ οι υπόλοιπες καλύπτουν από 17% (Λεμεσός), έως 12% (Πάφος).

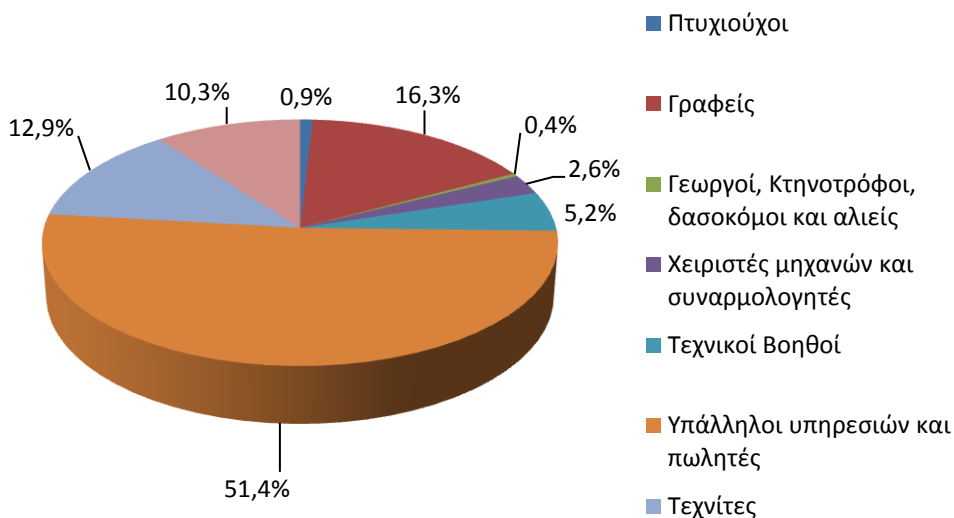
Σχήμα 22: Γεωγραφική Κατανομή Ωφελουμένων

- Σχεδόν 7 στις 10 τοποθετήσεις έγιναν στις ιδιωτικές επιχειρήσεις (69,0%) και ακολουθεί ο Δημόσιος τομέας με πολύ μικρότερο ποσοστό (15,3%). Μικρότερα ποσοστά τοποθετήσεων έγιναν στους Μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς (6,5%), στον Ημικρατικό τομέα (5,7%) και στους Δήμους (3,4%).

Σχήμα 23: Κατανομή Τοποθετήσεων ανά Κατηγορία Φορέα

- Το μεγαλύτερο ποσοστό των τοποθετήσεων έγινε στο Εμπόριο και επισκευή αυτοκινήτων (16,6%) και ακολουθεί η Δημόσια διοίκηση και άμυνα (15,4%). Με χαμηλότερα ποσοστά ακολουθούν οι τοποθετήσεις στον τομέα της Εκπαίδευσης (9,4%), των Επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων (8,3) και των Άλλων δραστηριοτήτων υπηρεσιών (8,1%).

Σχήμα 24: Κατανομή Τοποθετήσεων ανά Τομέα

- **Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των θέσεων εργασίας και πρακτικής άσκησης που οι συμμετέχοντες διατηρούν ως αποτέλεσμα της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων;**

Βάσει των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης της παρέμβασης που έχει ήδη ολοκληρωθεί (1^{ος} κύκλος), καθώς και τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου του Αναδόχου, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

- Αν και η πλειοψηφία των συμμετεχόντων του Σχεδίου είναι άνεργοι (64%), εντούτοις 1 στους 3 συμμετέχοντες είναι εργαζόμενοι (33,2%).

- Από τα άτομα που εργάζονται, το μεγαλύτερο ποσοστό (37%) είχε τοποθετηθεί σε επιχειρήσεις στον Ιδιωτικό τομέα.
 - Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων που εργάζονται, απασχολούνται στην επαγγελματική κατηγορία των Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών (51,6%), με υψηλότερο το ποσοστό στα άτομα που τοποθετήθηκαν στον Ευρύ δημόσιο τομέα (63%). Ακολουθούν οι επαγγελματικές κατηγορίες των Γραφέων (16%) και των Τεχνιτών (13%).
 - Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των συμμετεχόντων ανά επαγγελματική ομάδα, σχεδόν 1 στους 4 (23,6%) εργάζονται ως Υπάλληλοι παροχής υπηρεσιών και ακολουθούν οι Πωλητές (22%).
 - Σε σχέση με την ποσοστιαία κατανομή των συμμετεχόντων που εργάζονται κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, η συντριπτική πλειοψηφία (90%) απασχολούνται σε επιχειρήσεις του Τριτογενούς τομέα (Υπηρεσίες). Το 9,5% εργάζονται στον Δευτερογενή τομέα (Μεταποίηση), ενώ πολύ χαμηλό ποσοστό (0,5%) εργάζονται στον Πρωτογενή τομέα (Αγροτική Ανάπτυξη και Αλιεία).
- **Ποια είδη παρεμβάσεων ήταν τα πιο αποτελεσματικά, για ποιές ομάδες (ωφελομένους) και σε ποιά πλαίσια (όροι και προϋποθέσεις των παρεμβάσεων);**

Όπως προαναφέρθηκε, έχει ενεργοποιηθεί η παρέμβαση της ΑνΑΔ για απόκτηση εργασιακής πείρας αποφοίτων δευτεροβάθμιας, με την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου (1^η Πρόσκληση) και την έναρξη του δεύτερου (2^η Πρόσκληση).

Η παρέμβαση αν και υλοποιήθηκε ικανοποιητικά, εν τούτοις δεν έχει καλύψει τους σχετικούς στόχους

Να σημειωθεί, ότι οι ωφελοόμενοι θεωρούν στο σύνολο τους και ανεξάρτητα από την υφιστάμενη κατάσταση απασχόλησης (εργαζόμενοι, άνεργοι/αδρανείς), ότι η

συμμετοχή τους στο Σχέδιο βελτίωσε σε πολύ καλό ή καλό βαθμό τις προοπτικές απασχόλησης τους (85%).

Σε σχέση με το βαθμό συνολικής ικανοποίησης των συμμετεχόντων από το Σχέδιο, η συντριπτική πλειοψηφία (91%) είναι είτε ικανοποιημένοι ή πολύ ικανοποιημένοι. Το ίδιο ισχύει (90%) και για το βαθμό ικανοποίησης από τη μάθηση που έλαβαν μέσα από την εργασιακή πείρα που αποκτήθηκε στο πλαίσιο του Σχεδίου.

6.3 Σύστημα Δεικτών

Αναφορικά με το σύστημα δεικτών της ΠΑΝ, όπως παρουσιάζεται στο πλαίσιο του ΕΠ Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή 2014-2020, περιλαμβάνεται το σύνολο των δεικτών που ορίζει ο Κανονισμός 1304/2013 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δείκτες, οι σχετικοί στόχοι, η τιμή που λαμβάνει ο δείκτης μέχρι **12/2015**, καθώς και το ποσοστό επίτευξης του κάθε δείκτη. Τα δεδομένα αφορούν τα άτομα που ολοκλήρωσαν τον 1ο κύκλο της παρέμβασης που έχει υλοποιηθεί από την ΑνΑΔ.

Πίνακας 3: Σύστημα Δεικτών ΠΑΝ (ΑΠ2 του ΕΠ Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή)

α/α	Κωδικός Δείκτη	Κατηγορία Δείκτη	Όνομα Δείκτη	Τιμή Βάσης	Στόχος ΕΠ	Τιμή 12/2015	Ποσοστό Υλοποίησης
1	CR04:	Κοινός δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.	128	1.000	294	29,40%
2	CR 01	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Άνεργοι συμμετέχοντες που ολοκληρώνουν την παρέμβαση που υποστηρίζεται από την ΠΑΝ	963	5.800	875	15,09%
3	CR02	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Άνεργοι συμμετέχοντες που λαμβάνουν προσφορά εργασίας, συνεχιζόμενη εκπαίδευση, μαθητεία ή πρακτική άσκηση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	30%	40%	41,1%	102,8%
4	CR03	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Άνεργοι συμμετέχοντες που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, ή που αποκτούν εξειδίκευση, ή που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	30%	40%	41,4	103,5%

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων απόμων στην αγορά εργασίας –**Έκθεση Αξιολόγησης**

α/α	Κωδικός Δείκτη	Κατηγορία Δείκτη	Όνομα Δείκτη	Τιμή Βάσης	Στόχος ΕΠ	Τιμή 12/2015	Ποσοστό Υλοποίησης
5	CR 04	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Μακροχρόνια άνεργοι συμμετέχοντες που ολοκληρώνουν την παρέμβαση που υποστηρίζεται από την ΠΑΝ	701	1.276	650	50,94%
6	CR05	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Μακροχρόνια άνεργοι συμμετέχοντες που λαμβάνουν προσφορά εργασίας, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	35%	40%	41,1%	102,8%
7	CR06	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Μακροχρόνια άνεργοι συμμετέχοντες που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, ή που αποκτούν εξειδίκευση, ή που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	30%	40%	41,4	103,5%%
8	CR07	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Οικονομικά μη ενεργοί συμμετέχοντες που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης ή κατάρτισης οι οποίοι ολοκληρώνουν την παρέμβαση που υποστηρίζεται από την ΠΑΝ	67% ή 255 ωφελούμενοι από σύνολο 379	80%	N/A	N/A

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων απόμων στην αγορά εργασίας –**Έκθεση Αξιολόγησης**

α/α	Κωδικός Δείκτη	Κατηγορία Δείκτη	Όνομα Δείκτη	Τιμή Βάσης	Στόχος ΕΠ	Τιμή 12/2015	Ποσοστό Υλοποίησης
9	CR08	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Οικονομικά μη ενεργοί συμμετέχοντες που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης ή κατάρτισης οι οποίοι λαμβάνουν προσφορά εργασίας, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	25%	30%	N/A	N/A
10	CR09	Κοινός Δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες.	Οικονομικά μη ενεργοί συμμετέχοντες που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης ή κατάρτισης, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/ κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση ή που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	40%	60%	N/A	N/A
11	CR10	Κοινός Δείκτης μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες.	Συμμετέχοντες σε συνεχιζόμενη εκπαίδευση, σε προγράμματα κατάρτισης που οδηγούν σε επαγγελματικό προσόν, μαθητεία ή πρακτική άσκηση εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	20%	20%	1,6%	8,00%
12	CR11	Κοινός Δείκτης μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες.	Συμμετέχοντες που εργάζονται εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	25%	40%	33,03%	82,57%

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων απόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

α/α	Κωδικός Δείκτη	Κατηγορία Δείκτη	Όνομα Δείκτη	Τιμή Βάσης	Στόχος ΕΠ	Τιμή 12/2015	Ποσοστό Υλοποίησης
13	CR12	Κοινός Δείκτης μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων σχετικά με τους συμμετέχοντες	Συμμετέχοντες που αυτοαπασχολούνται εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	5%	7,5%	1,00%	13,33%
14	E821	Ειδικός Δείκτης εκρών για συμμετέχοντες	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων κάτω των 25 ετών		5.800	875	15,09%

Για τον υπολογισμό της επίτευξης των στόχων των δεικτών πρέπει να σημειωθούν οι ακόλουθες παραδοχές:

- Η ΑνΑΔ δεν τηρεί αρχείο με την πρότερη κατάσταση των ωφελουμένων. Πχ δεν είναι εκ των προτέρων γνωστό αν κάποιος ωφελούμενος ήταν μακροχρόνια άνεργος ή οικονομικά αδρανής.
- Η διατήρηση των ωφελουμένων στα Μητρώα της ΔΥΑ δυσχεραίνει την εύρεση στοιχείων για την πρότερη κατάσταση των ωφελουμένων, ειδικά από τη στιγμή που ο ωφελούμενος δεν είναι υποχρεωμένος να δηλώσει στη ΔΥΑ αν τοποθετήθηκε σε επιχείρηση/οργανισμό (δηλαδή έχει το δικαίωμα να παραμένει εγγεγραμμένος ως άνεργος).
- Τα οποία στοιχεία παρουσιάζονται και αφορούν την πρότερη κατάσταση των ωφελουμένων, αντλήθηκαν από το μηχανογραφικό σύστημα CPS της ΔΥΑ.

7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

7.1 Εισαγωγή

Στόχο της παρούσας ενότητας, αποτελεί η εκτίμηση της αποδοτικότητας και του αντίκτυπου των παρεμβάσεων της ΠΑΝ και ειδικότερα:

- Η αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί.
- Η αξιολόγηση της προόδου των στόχων των δεικτών που έχουν συμπεριληφθεί στο ΕΣΔΑΝ και στο ΕΠ και ειδικότερα στον ΑΠ 2 που αφορά τους νέους
- Η εκτίμηση της βιωσιμότητας των παρεμβάσεων.
- Η αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των παρεμβάσεων.
- Ο εντοπισμός αποκλίσεων και εισήγηση διορθωτικών ενεργειών.

7.2 Αξιολογικά Ερωτήματα

Τα αξιολογικά ερωτήματα που καλείται να απαντήσει ο Ανάδοχος αφορούν:

- **Ποιος ο βαθμός επάρκειας των διατιθέμενων πόρων για την επίτευξη των ποσοτικών και ποιοτικών του στόχων;**

Βάσει των στοιχείων της υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και των τεθέντων στόχων, διαφαίνεται ότι οι πόροι χαρακτηρίζονται επαρκείς, καθώς για την παρέμβαση της ΑνΑΔ απαιτήθηκε και 2^η Προκήρυξη για την κάλυψη του συνολικού ποσού (εκτίμηση βάσει τοποθετήσεων). Παράλληλα, δεν έχουν ενεργοποιηθεί ακόμα οι υπόλοιπες παρεμβάσεις, ώστε να υπάρχει πληροφορία για την επάρκεια των πόρων. Πάντως, εκτιμάται ότι για το Σχέδιο Χορηγιών που θα αφορά στην πρόσληψη νέων, θα απαιτηθούν πρόσθετοι πόροι (περίπου ύψους 2 εκ. Ευρώ), καθώς υπάρχει η πρόβλεψη αυξημένου αριθμού αιτήσεων, τόσο λόγω του μεγάλου αριθμού των δυνητικά επιλέξιμων ανέργων νέων, όσο και του

ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων για πρόσληψη ανέργων νέων, μέσω Σχεδίου Χορηγιών.

- Ποιο ήταν το κόστος μονάδας ανά είδος ενέργειας και ανά ομάδα-στόχου;

Αναφορικά με το μοναδιαίο κόστος, σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Για τις παρεμβάσεις της ΑνΑΔ, δίδεται επίδομα κατάρτισης 125€ ανά εβδομάδα. Το κόστος έχει διαμορφωθεί βάσει προηγούμενων παρεμβάσεων της Αρχής, στο πλαίσιο ταχύρρυθμων προγραμμάτων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης. Συνολικά, καταβάλλεται επίδομα 500€ σε μηνιαία βάση ή 3.000€ σε εξαμηνιαία βάση. Σημειώνεται, ότι για την υλοποίηση της παρέμβασης υπάρχουν και άλλα κόστη (εισφορές ΑνΑΔ ως εργοδότης επί των ασφαλιστέων αποδοχών των ανέργων στο ΤΚΑ και στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, ασφάλιση έναντι ευθύνης εργοδότη, υπηρεσίες Συνεργατών Τεχνικής Διαχείρισης, έξοδα ταξιδίων / οδοιπορικά Συνεργατών, υπηρεσίες συνεργατών Γραμματειακής Υποστήριξης, υπηρεσίες συνεργατών Οικονομικής Διαχείρισης, Δημοσιότητα, ανάπτυξη Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων, αξιολόγηση Σχεδίου).
- Για τις παρεμβάσεις του Τμήματος Εργασίας (Σχέδιο Πρόσληψης), ο αρχικός προγραμματισμός προέβλεπε το ποσό των 2 εκ για 400 ωφελούμενους, δηλαδή το μοναδιαίο κόστος ανέρχεται στις 5.000€ ανά ωφελούμενο. Το μοναδιαίο κόστος αναμένεται να αυξηθεί, με στόχο να καλύπτει αντίστοιχα ποσά που αφορούν άλλες ομάδες στόχου (πχ μακροχρόνια άνεργους).

Στον πίνακα που ακολουθεί, καταγράφονται στοιχεία μοναδιαίου κόστους ανά κατηγορία παρέμβασης. Να σημειωθεί, ότι με εξαίρεση την παρέμβαση που έχει

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

υλοποιηθεί ένας κύκλος ήδη από την ΑνΑΔ, τα υπόλοιπα κόστη είναι ex ante και πιθανά να διαφοροποιηθούν.

Πίνακας 4: Μοναδιαίο Κόστος Παρεμβάσεων ΠΑΝ¹⁵

Τίτλος Μέτρου (ΕΣΔΑΝ)	Αριθμός Ωφελούμενων	Προϋπολογισμός	Μοναδιαίο Κόστος
1.4. Βελτίωση του Συστήματος Επαγγελματικού Προσανατολισμού	28.500 ¹⁶	1.200.000	42€
3.4. Προγράμματα κατάρτισης με στόχο την παροχή δεξιοτήτων που απαιτούνται από την αγορά εργασίας και από τα επαγγέλματα που έχουν ζήτηση.	250	1.200.000	4.800
3.5 (α-γ) Τοποθέτηση σε επιχειρήσεις και οργανισμούς για απόκτηση εργασιακής πείρας	275	1.100.000	4.000€

¹⁵ ΕΣΔΑΝ.

¹⁶ Η ομάδα στόχος, ενδεχόμενα να αλλάξει.

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

Τίτλος Μέτρου (ΕΣΔΑΝ)	Αριθμός Ωφελούμενων	Προϋπολογισμός	Μοναδιαίο Κόστος
3.5 (α-γ). Τοποθέτηση σε επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας για νέους απόφοιτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.	2.500	8.500.000	3.400€
3.6. Κίνητρα σε εργοδότες για πρόσληψη νέων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα με έμφαση στους αναπτυσσόμενους κλάδους.	600	2.000.000	3.333€

Πρέπει να σημειωθεί, ότι βάσει έρευνας της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ)¹⁷, εκτιμήθηκε ότι το κόστος εφαρμογής ενός προγράμματος εγγυήσεων για τη νεολαία στη ζώνη του Ευρώ, ανέρχεται στις 6.000€ σε ετήσια βάση ανά άνεργο νέο. Στο συγκεκριμένο ποσό προστίθενται και κόστος 600€ για διοικητικές εργασίες (σχετικά με τους απαιτούμενους πόρους για τις ΔΥΑ για την εξυπηρέτηση του προγράμματος). Να επισημανθεί, ότι η συγκεκριμένη εκτίμηση βασίστηκε στο σουηδικό μοντέλο «ειδική στήριξη στην αναζήτηση εργασίας». Αντίστοιχα, θα μπορούσε να εξεταστεί το παράδειγμα της Αυστρίας όπου το κόστος των παρεμβάσεων για κάθε νέο άνεργο (μεταξύ 19-24 ετών), ανέρχεται σε περίπου 5.500€.

¹⁷ Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (2012), «Eurozone Job Crisis: Trends and Policy Responses», Studies on Growth with Equity, Ιούλιος 2012.

- **Διαπιστώνονται αποκλίσεις από τον αρχικό προϋπολογισμό και το εκτιμώμενο μοναδιαίο κόστος;**

Στην παρούσα φάση, δεν διαπιστώνονται αποκλίσεις σε επίπεδο συνολικού προϋπολογισμού ή / και εκτιμώμενου μοναδιαίου κόστους. Η παρέμβαση της ΑνΑΔ εφαρμόζεται στα προβλεπόμενα πλαίσια, με το μοναδιαίο κόστος να είναι εκ των προτέρων ορισμένο και σταθερό (flat rate), όσον αφορά το ποσό που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι. Η μόνη διαφοροποίηση αφορά τον αριθμό των ωφελουμένων, ο οποίος είναι χαμηλότερος από τις αρχικές εκτιμήσεις.

- **Ποια είδη ενεργειών ήταν τα πιο αποτελεσματικά και έχουν επιφέρει οικονομική απόδοση;**

Όπως προαναφέρθηκε, μόνο η παρέμβαση της ΑνΑΔ για τους αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχει υλοποιηθεί / υλοποιείται. Στην πρώτη Πρόσκληση, υποβλήθηκε όχι ικανοποιητικός αριθμός αιτήσεων, εξ αυτών εγκρίθηκαν αρκετές, χωρίς όμως να επιτευχθεί η σχετική στοχοθεσία. Το ίδιο ισχύει και για την 2^η Πρόσκληση, αλλά και συνολικά (μη επίτευξη στόχου).

Πρέπει να σημειωθεί, ότι για τους ωφελούμενους της παρέμβασης της ΑνΑΔ υπήρξε η απόφαση, τα συγκεκριμένα άτομα να έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στα μητρώα της ΔΥΑ, με δυνατότητα τοποθέτησης σε θέση εργασίας. Το γεγονός αυτό δεν συμβάλει σε μείωση του ποσοστού ανεργίας, δεδομένου ότι ένα τμήμα των ωφελούμενων εξακολουθεί και εγγράφεται στα Επαρχιακά και Τοπικά Γραφεία Εργασίας.

8. ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Στην παρούσα ενότητα, παρουσιάζονται παραδείγματα έργων άλλων Κρατών-Μελών που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις της ΠΑΝ και αποτελούν καλές πρακτικές.

Μέτρα για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και να διασφαλιστεί ότι όλοι οι νέοι άνθρωποι αποκτούν βασικές δεξιότητες.

Ένα μέτρο για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου είναι η καθοδήγηση νέων. Για παράδειγμα στην **Αυστρία** υπάρχει η καθοδήγηση νέων και προσφέρει υποστήριξη όπως και καθοδήγηση σε νεαρά άτομα που έχουν δυσκολίες στη συνέχιση ή επιλογή της εκπαίδευσής τους ή ήδη εγκατέλειψαν την εκπαίδευση ή την αγορά εργασίας. Η καθοδήγηση νέων επικεντρώνεται σε μαθητές στον τελευταίο τους χρόνο ή σε νέους μέχρι 19 ετών που εγκατέλειψαν το σχολείο.

Ακόμη μια χώρα που ασχολείται με την καθοδήγηση νέων είναι η **Δανία** όπου υπάρχει δράση καθοδήγησης νέων στην εκπαίδευση και επιλογή καριέρας. Η **Ουγγαρία** επίσης εφάρμοσε τη Στρατηγική για τη πρόωρη εγκατάλειψη σχολείου που επιχειρεί την ένταξη κάθε νεαρού ατόμου στη ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού συστήματος, το οποίο μπορεί να εντοπίσει και να εξυπηρετήσει τις προσωπικές ανάγκες των ατόμων που κινδυνεύουν από πρόωρη εγκατάλειψη σχολείου.

Το **Λουξεμβούργο** μέσω του προγράμματος ALJ, επιδιώκει στην μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης σχολείου, αφού επικεντρώνεται σε νεαρά άτομα που εγκατέλειψαν το σχολείο. Μέσω του προγράμματος αυτά τα άτομα μπορούν να επιστρέψουν στο σχολείο αλλά και να λάβουν πρακτική άσκηση. Ο κύριος στόχος του προγράμματος είναι να γίνουν αντιληπτές, μέσω ολιστικής προσέγγισης, οι ανάγκες και η κατάσταση των νεαρών ατόμων. Θα προσφερθούν συμβουλές, καθοδήγηση καθώς και εργαστήρια κατά τη διάρκεια αυτής της μετάβασης. Τα εργαστήρια καλύπτουν τομείς όπως πρακτική άσκηση και υλοποίηση νέων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών σχεδίων.

Η **Σουηδία** εφάρμοσε διάφορα κίνητρα στο σχολικό περιβάλλον για τη πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης σχολείου όπως εκπαίδευση των καθηγητών, αυστηρότερους

κανόνες κατάρτισης, καλύτερο σύστημα αξιολόγησης προόδου μαθητών, περισσότερο χρόνο διδασκαλίας σε ορισμένα μαθήματα (Μαθηματικά στο δημοτικό, Σουηδικά σε καινούριους μαθητές), καλοκαιρινό σχολείο, εξειδικευμένη υποστήριξη, κ.λπ..

Μέτρα που εξασφαλίζουν ότι η επαγγελματική εκπαίδευση επιτρέπει τους νέους να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Το **Δανέζικο** Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στοχεύει στην εκπαίδευση νέων και στην προώθησή τους σε υψηλότερη εκπαίδευση.

Το Τμήμα Εκπαίδευσης και Δεξιοτήτων της **Ιρλανδίας** επιχορηγεί το VTOS που είναι σχέδιο για εκπαιδευτικές ευκαιρίες για άνεργα άτομα. Προσφέρει ειδική σειρά μαθημάτων σχεδιασμένα για να καλύπτει τις ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης των νέων άνεργων.

Στην **Ισπανία** θα υλοποιηθεί ένα ειδικό πρόγραμμα και οικονομική βοήθεια για τους ανειδίκευτους και τους νέους άνεργους έτσι ώστε να μπορούν να επαναλάβουν εθελοντικά μια διαδικασία κατάρτισης λαμβάνοντας πιστοποιητικό δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ESO) όπου έπειτα θα μπορούν να παρακολουθήσουν και επαγγελματική εκπαίδευσης ή και να ενταχθούν στην αγορά εργασίας μέσω προγραμμάτων εργασιακής ένταξης.

Στην κατεύθυνση όλοι οι νέοι να ενισχύσουν τις βασικές τους δεξιότητες, υπάρχουν προγράμματα σχετικά με την εντατικοποίηση της εξεύρεσης εργασίας και παροχής συμβουλών. Για παράδειγμα στην **Αυστρία** υπάρχει το πρόγραμμα "Το μέλλον για τη Νεολαία" όπου παρέχεται εκπαίδευση και αναβάθμιση δεξιοτήτων σε νέους 19-24 ετών με στόχο την εξεύρεση εργασίας ή την επιδοτούμενη απασχόληση εντός 3 μηνών.

Υπάρχουν επίσης προγράμματα (Σχολεία Παραγωγής) για την ομαλή μετάβαση στην αγορά εργασίας από την εκπαίδευση. Στην Αυστρία υπάρχει το πρόγραμμα "SPACELAB" που είναι προσφορά άμεσης πρόσβασης στην αγορά εργασίας με στόχο τη σταθεροποίηση, την αύξηση κινήτρων και την παροχή συμβουλευτικής σταδιοδρομίας. Επίσης το βελγικό πρόγραμμα "Δικαίωμα στην κοινωνική ένταξη" προσφέρει εισόδημα και ενθαρρύνει την εξεύρεση εργασίας σε νεαρά άτομα που δεν έχουν εισόδημα, όπως επίσης προσφέρει επαγγελματική πείρα και εκπαίδευση.

Ακόμη υπάρχουν προγράμματα στοχευμένα για μειονεκτούντες νέους που δεν έχουν αποκτήσει βασικά προσόντα και κοινωνικές δεξιότητες ή αντιμετωπίζουν προβλήματα. Το αυστριακό πρόγραμμα "Έτοιμοι για εκπαίδευση και κατάρτιση", στοχεύει στην επανένταξη των νέων στην αγορά εργασίας μέσω ατομικής προώθησης όπως πρακτική άσκηση σε εταιρείες και καθοδήγηση σε όσους χρειάζονται κοινωνικο-παιδαγωγικές υπηρεσίες.

Μέτρα προώθησης για την αναγνώριση μη τυπικής και άτυπης μάθησης.

Στην **Ιρλανδία** έχουν ληφθεί διάφορα μέτρα για διαφορετικούς τρόπους μάθησης. Για παράδειγμα νεαρά άτομα που εγκαταλείψαν πρόωρα την εκπαίδευση και δεν έχουν εργασία θα έχουν την ευκαιρία για εκπαίδευση εκτός σχολείου, για παράδειγμα μέσω του Youthreach, ή θα υποστηριχθούν στην επανένταξή τους στο σχολικό σύστημα. Μια άλλη προσέγγιση είναι το MOMENTUM που προσφέρει δωρεάν προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε αναπτυσσόμενους τομείς.

Μέτρα ενθάρρυνσης νέων ανέργων για την παρακολούθηση προγραμμάτων ειδικής εκπαίδευσης που στοχεύουν στην διευκόλυνση ένταξης στην αγορά εργασίας.

Ένα από τα μέτρα που διευκολύνουν την ένταξη στην αγορά εργασίας στο **Βέλγιο** είναι "Από το σχολείο στην εργασία" όπου θα υπάρχει καθοδήγηση σε νεαρούς απόφοιτους σχολείου, μέσω εργαστηρίων, σχετικά με συνεντεύξεις εργασίας.

Επίσης στη **Δανία** το μέτρο "Άσκηση για απόφοιτους", θα προσφέρει στους νεαρούς απόφοιτους ικανότητες επικεντρωμένες στο επαγγελματικό ενδιαφέρον και επιχειρηματικό προσανατολισμό.

Στη **Γερμανία** υπάρχει το Σύμφωνο Κατάρτισης όπου νεαρά άτομα μπορούν να εισέλθουν στην επαγγελματική εκπαίδευση μέσω κέντρων εκπαίδευσης.

Ακόμη στην **Ισπανία** το Πλαίσιο Συμφωνίας καλύπτει 6 μήνες εργοδότηση σε ιδιωτικές εταιρίες για νέους που καλύπτονται από την Εγγύηση για τη Νεολαία. Επίσης στην Ισπανία, ο Νόμος 11/2013 της 26ης Ιουλίου περιλαμβάνει τα ακόλουθα κίνητρα: Κίνητρα

για μερικής απασχόλησης εργασία με εκπαίδευση (για νέους κάτω των 30 χωρίς ή λιγότερο από 3 μήνες εμπειρία), Κίνητρα για απασχόληση μικροεπιχειρήσεων και αυτό-εργοδοτούμενους, δίδονται και μέσα από το πρόγραμμα «Πρώτη Εργασία» που αποτελεί ουσιαστικά ένα προσωρινό συμβόλαιο, όπου ο εργοδοτούμενος πρέπει να εμπειρία κάτω των 3 μηνών, και άλλα κίνητρα για συμβόλαια τοποθέτησης σε εργασία, όπως το πρόγραμμα «Συμβόλαια Γενεών», ενώ γίνονται τοποθετήσεις και σε επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.

Οι νέοι στην **Σουηδία** όταν εγγράφονται στη ΔΥΑ, τους δίνετε η ευκαιρία να λάβουν βοήθεια σε τοποθέτηση απασχόλησης σε εταιρείες, να παρακολουθήσουν ειδικά μαθήματα και εκπαίδευση ή να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία. Οι δημόσιοι σύμβουλοι απασχόλησης, έχοντας τα σωστά εργαλεία αξιολόγησης, αξιολογούν και επιλέγουν ποια είναι η σωστή κατεύθυνση κάθε νέου ανάλογα με τις ανάγκες του. Το εργαλείο αξιολόγησης αποτελεί ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο που λαμβάνει υπόψη του παράγοντες όπως ηλικία, εκπαίδευση, τοποθεσία γέννησης κ.λπ.. Ο σκοπός αυτού του μέτρου είναι να μειωθεί η μακροχρόνια ανεργία στους νέους.

Για άτομα που δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, εργασία ή κατάρτιση, υπάρχουν προγράμματα που βοηθούν τους νέους να ενταχθούν στην εκπαίδευση ή στην αγορά εργασίας. Στην **Αυστρία** υπάρχει το πρόγραμμα "Login", όπου μέσω αυτού οι νέοι προετοιμάζονται για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας μέσω προσφοράς χαμηλής ωριαίας εργασίας. Η ένταξη στην αγορά θα γίνει μέσω ενός καταστήματος ενοικίασης ποδηλάτων που περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως επισκευή και συντήρηση ποδηλάτων, διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις κ.α..

Μέτρα που συνδέουν την εκπαίδευση με την αγορά εργασίας.

Διάφορες χώρες αντιμετωπίζουν δυσκολίες με την πρακτική άσκηση λόγω της οικονομικής κρίσης, γι' αυτό εισαχθήκαν ειδικά μέτρα στήριξης πρακτικής άσκησης και ανέργων ασκούμενων.

Στην **Κροατία** προσφέρει επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης ανέργων μέσω της δράσης "προώθηση της απασχόλησης"

Υπάρχουν επίσης προγράμματα (Σχολεία Παραγωγής) για την ομαλή μετάβαση στην αγορά εργασίας από την εκπαίδευση. Στην **Αυστρία** υπάρχει το πρόγραμμα “SPACELAB” που είναι προσφορά άμεσης πρόσβασης στην αγορά εργασίας με στόχο τη σταθεροποίηση, την αύξηση κινήτρων και την παροχή συμβουλευτικής σταδιοδρομίας.

Στην **Ιρλανδία** επίσης μέσω του προγράμματος JobBridge που είναι το Εθνικό Σχέδιο Πρακτικής Άσκησης θα προσφερθεί εργασιακή εμπειρία 6-9 μηνών σε ασκούμενους. Μέσω του σχεδίου οι ασκούμενοι θα λάβουν εμπειρία στον ιδιωτικό, δημόσιο, εθελοντικό και κοινοτικό τομέα και θα πληρώνονται μισθό ίσο με το υφιστάμενο δικαίωμα της κοινωνικής πρόνοιάς τους καθώς και 50€ κάθε εβδομάδα.

Ακόμη τα σχολεία στην **Ισπανία** θα παρέχουν επαγγελματικό πρόγραμμα εκπαίδευσης με στόχο τη διευκόλυνση της ένταξης στην αγορά εργασίας, την ενίσχυση των δεσμών και της κοινής ευθύνης με τον επιχειρηματικό ιστό, την προώθηση των δεσμών μεταξύ των εκπαιδευτικών και των επιχειρήσεων και την απόκτηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων που επιτρέπουν αποφάσεις για την οργάνωση και τις προσφορές της Επαγγελματικής Κατάρτισης. Τα επαγγελματικά προγράμματα εκπαίδευσης, αποτελούνται από το λιγότερο 33% ώρες εκπαίδευσης με τη συμβολή των συμμετέχων εταιρειών και διάρκεια μέχρι και 3 χρόνια.

Μέτρα σχετικά με τη τριτοβάθμια εκπαίδευση και τη δια βίου μάθησης

Η **Ιρλανδία** δημιούργησε το πρόγραμμα BTEA που προσφέρει εκπαιδευτικές ευκαιρίες μέσω πληρωμών από την Υπηρεσία Κοινωνικής Πρόνοιας σε άτομα που επιθυμούν να επιδιώξουν σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε αναγνωρισμένα κολλέγια.

Εγγυήσεις για τη Νεολαία.

Το **Βέλγιο**, οργάνωσε το μέτρο ένταξης επιδόματος που είναι ένα ισχυρό κίνητρο για τους νέους να εγγραφούν στις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης ως άτομα που αναζητούν εργασία, το οποίο διευρύνει σημαντικά την εμβέλεια των υπηρεσιών και μειώνει τον αριθμό των μη καταχωρημένων NEET. Υπάρχει και στη Φινλανδία μέτρο που αφορά νέους και την επιδότηση εργασίας.

Επίσης στη **Γερμανία** μέσω του προγράμματος JUGEND STÄRKEN που επικεντρώνεται στα νεαρά άτομα που δεν έχουν εκπαίδευση, εργασία ή κατάρτιση, τα μειονέκτουνα άτομα θα επωφεληθούν μέσω εκπαιδευτικής κατάρτισης ή πληρωμένης εργοδότησης.

Η Εγγύηση για την Νεολαία στην **Ουγγαρία** εξασφαλίζει ότι τα άτομα μεταξύ 16-24 ετών μπορούν να βελτιώσουν την κατάσταση εξεύρεσης εργασίας τους, μέσω ευκαιρίες εργασίας, υποστήριξη επιχειρηματικότητας, επαγγελματική κατάρτιση, μετεκπαίδευση, κ.α..

Στην **Ιρλανδία** η Εγγύηση για τη Νεολαία όσο αφορά άνεργα νεαρά άτομα 18-24 ετών, για περίοδο 4 μηνών, που είναι εγγεγραμμένα με την δημόσια υπηρεσία απασχόλησης, θα τους παρέχει βοήθεια για εξεύρεση εργασίας, εκπαίδευσης ή και επαγγελματικής άσκησης.

Στην **Ισπανία**, μέσω της Πύλης Απασχόλησης και Αυτό-Απασχόλησης θα παρέχονται πληροφορίες και εργαλεία στη Νεολαία για να τους βοηθήσει στην εξεύρεση εργασίας ή/και επιχειρηματικότητας. Η Πύλη θα περιέχει θέσεις εργασίας από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και θα είναι συμβατή με τα κοινωνικά δίκτυα όπως επίσης και με ηλεκτρονικό εργαλείο για την πρόσβαση στο Σύστημα Εγγύησης για τους Νέους.

Η **Σουηδία** εφάρμοσε το 2007 το πρόγραμμα «Εγγύηση Απασχόλησης για τους Νέους» ώστε να προσφέρει σε άνεργους νέους εξειδικευμένα μέτρα απασχόλησης για τις ανάγκες τους για να βρουν εργασία ή να επιστρέψουν στην εκπαίδευση το συντομότερο δυνατό. Για να ισχύει η Εγγύηση Απασχόλησης οι νέοι θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι με το Δημόσιο Σύστημα Απασχόλησης για τουλάχιστον 3μήνες σε χρονικό διάστημα 4 μηνών. Εκτός από εκπαίδευση, καθοδήγηση και υποστήριξη στην εξεύρεση εργασίας η Εγγύηση Απασχόλησης προσφέρει οικονομική υποστήριξη σε νέους άνω των 18 ετών. Οι

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

εγγεγραμμένοι νέοι στην Εγγύηση απασχόλησης μπορούν να λαμβάνουν υποστήριξη μέσω του προγράμματος για 15 μήνες και αφού ολοκληρωθούν θα μπορούν να εγγραφούν στην Εγγύηση Θέσεων Εργασίας και Ανάπτυξης.

Καλές Πρακτικές από την εφαρμογή των Εγγυήσεων για τη Νεολαία

Στο **Βέλγιο**, η δημόσια υπηρεσία απασχόλησης της περιφέρειας των Βρυξελλών, *Actiris*, δημιούργησε ειδική υπηρεσία Εγγυήσεων για τη Νεολαία, για να παρέχει ειδική υποστήριξη για την εξεύρεση θέσεων εργασίας και πρακτικής άσκησης σε νέους που είναι επίσημα εγγεγραμμένοι ως αναζητούντες εργασία. Σύμφωνα με την υπηρεσία *Actiris* (τον Αύγουστο του 2014), ο αριθμός των νέων (ηλικίας κάτω των 25 ετών) που αναζητούσαν εργασία στις Βρυξέλλες μειώθηκε ως αποτέλεσμα των Εγγυήσεων για τη Νεολαία.

Στη **Ρουμανία**, δημιουργήθηκαν 27 κέντρα Εγγυήσεων για τη Νεολαία (επί του παρόντος με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου). Τα κέντρα αυτά έχουν ως στόχο να εντοπίζουν τους νέους ΕΑΕΚ και να τους προσφέρουν ολοκληρωμένες δέσμες εξατομικευμένων υπηρεσιών.

Η **Ισπανία** έλαβε περαιτέρω μέτρα για την εφαρμογή του εθνικού συστήματος Εγγυήσεων για τη Νεολαία με βάση το βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 8/2014 της 4ης Ιουλίου. Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη διαδικασία εγγραφής για τις Εγγυήσεις για τη Νεολαία και καθορίζει κριτήρια επιλεξιμότητας για τους δικαιούχους. Επιπλέον, εγκρίθηκαν πρόσθετες μη μισθολογικές επιδοτήσεις πρόσληψης για συμβάσεις αορίστου χρόνου και συμβάσεις επαγγελματικής κατάρτισης που απευθύνονται ειδικά σε εκείνους που έχουν εγγραφεί στις Εγγυήσεις για τη Νεολαία. Και από την 5η Αυγούστου 2014, οι νέοι που είναι εγγεγραμμένοι στο εθνικό σύστημα Εγγυήσεων για τη Νεολαία μπορούν να χρησιμοποιούν 4 διαδικτυακά μαθήματα κατάρτισης δωρεάν. Η ισπανική δημόσια υπηρεσία απασχόλησης δρομολόγησε επίσης πρόσκληση υποβολής προτάσεων με συνολικό προϋπολογισμό περίπου 42 εκατ. ευρώ για τις δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης στον τομέα των ΤΠΕ και σε μαθήματα γλωσσών για να αναπτυχθούν σε κεντρικό επίπεδο για τους νέους που είναι εγγεγραμμένοι στο σύστημα Εγγυήσεων για τη Νεολαία.

Στην **Ιταλία**, το πλαίσιο των ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών πυλών επιτρέπει στους πολίτες να εγγράφονται απευθείας ηλεκτρονικά και να συνδέονται με ένα εθνικό μητρώο, για να διευκολύνεται η αυτόματη επαλήθευση της εκπλήρωσης των απαιτήσεων, καθώς και η διαβίβαση των προσφορών.

Η **Σλοβακία** πρότεινε ορισμένες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για την υλοποίηση των Εγγυήσεων για τη Νεολαία (ΕΕΚ, μη τυπική εκπαίδευση, ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας – ΕΠΑΕ). Υπάρχουν 4 εθνικά προγράμματα σε εξέλιξη για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων ανέργων κάτω των 29 ετών. Έως τις 31 Αυγούστου 2014, δημιουργήθηκαν συνολικά 12.532 νέες θέσεις εργασίας για νέους κάτω των 29 ετών που ζητούν εργασία. Τον Ιανουάριο του 2015 τέθηκε η εφαρμογή νέα συνεισφορά για τοποθέτηση σε πρώτη αμειβόμενη απασχόληση (σύμβαση αορίστου χρόνου) σε περίπτωση πρόσληψης ατόμων κάτω των 24 ετών που αναζητούν εργασία και ατόμων που αναζητούν εργασία (25-29) για περισσότερο από 6 μήνες (ο νόμος περί υπηρεσιών απασχόλησης είναι υπό τροποποίηση).

Στοχοθετημένα κίνητρα πρόσληψης και επιχορηγήσεις για την έναρξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αποτελούν επίσης μέσα προώθησης της ενεργοποίησης των νέων που αναζητούν εργασία σε ορισμένα κράτη μέλη. Οι **Κάτω Χώρες** ενέκριναν έκπτωση φόρου για τους εργοδότες που προσλαμβάνουν νέους οι οποίοι λαμβάνουν επιδόματα ανεργίας ή κοινωνική βοήθεια για περίοδο έως και δύο ετών, ενώ η **Πολωνία** θέσπισε απαλλαγές από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για νέους ηλικίας κάτω των 30 ετών.

Τα περισσότερα Κράτη Μέλη έλαβαν μέτρα για τη βελτίωση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) ώστε να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις ανάγκες της αγοράς εργασίας γενικά, τα οποία συνδέονται με το πρόγραμμά τους για τις Εγγυήσεις για τη Νεολαία και τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συμμαχίας για θέσεις μαθητείας. Πολλές χώρες θέσπισαν νομοθετικές αναθεωρήσεις των συστημάτων ΕΕΚ.

Η **Ισπανία** ανέπτυξε το διττό της σύστημα κατάρτισης και τα άμεσα αποτελέσματα είναι ήδη ορατά: Ο αριθμός των κέντρων ΕΕΚ που συμμετέχουν σε έργα διττού συστήματος ΕΕΚ αυξήθηκε από 172 το 2013 σε 375 το 2014· ο αριθμός των εταιρειών που

Παροχή Υπηρεσιών για την Εκτίμηση των επιτευγμάτων των παρεμβάσεων της κοινής υποστήριξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ) συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής της «Εγγύησης για τη Νεολαία» όσον αφορά τη βιώσιμη ένταξη των νέων ατόμων στην αγορά εργασίας – **Έκθεση Αξιολόγησης**

συμμετέχουν σε έργα του διττού συστήματος ΕΕΚ αυξήθηκε από 513 το 2013 σε 1570 το 2014 και οι φοιτητές από 4.292 το 2013 σε 9.555 το 2014.

Στη **Γαλλία**, ο νέος νόμος σχετικά με τη διά βίου μάθηση και την ΕΕΚ αυξάνει τη στήριξη για θέσεις μαθητείας προς άτομα με λιγότερα προσόντα. Η **Ρουμανία** θέσπισε νέα νομοθεσία για την παροχή επιδοτούμενων περιόδων επαγγελματικής άσκησης σε αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Σουηδία έχει υιοθετήσει μέτρα για τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία μέσω μαθητειών και την παροχή βοήθειας στους νέους για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας. Στην Πορτογαλία, το σχέδιο του προγράμματος σπουδών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης προσαρμόστηκε και η **Πορτογαλία** δημιούργησε ένα δίκτυο κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης και νέα μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης στη βασική (ηλικίας 14 ετών) και τη δευτεροβάθμια (ηλικίας 15 έως 17 ετών) εκπαίδευση. Στη **Δανία**, η μεταρρύθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2014 και πρόκειται να τεθεί σε εφαρμογή από το σχολικό έτος 2015/16. Η μεταρρύθμιση αυτή έχει ως στόχο να εξασφαλίσει την ολοκλήρωση της συμμετοχής περισσότερων νέων σε προγράμματα ΕΕΚ και να συμβάλει στη διασφάλιση της εγγύησης εκπαίδευσης στη Δανία για όλους τους νέους που θέλουν βασική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Επιπλέον, ξεκίνησαν 18 μικρής κλίμακας πιλοτικά έργα για τις Εγγυήσεις για τη Νεολαία κατά την περίοδο μεταξύ Αυγούστου και Δεκεμβρίου 2013, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το καθένα από αυτά τα έργα ήταν σε εξέλιξη για περίπου 12 μήνες σε **επτά χώρες** (Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο). Ένα από τα πιλοτικά έργα —το έργο στο **Ballymun**, στην Ιρλανδία— υποστηρίζει περίπου 1.000 νέους και δοκιμάζει την αποτελεσματικότητα μιας νέας τοπικής προσέγγισης εταιρικής σχέσης, που θα ενταχθεί στην αναθεώρηση του ιρλανδικού εθνικού προγράμματος Εγγυήσεων για τη Νεολαία.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

9.1 Βασικά Συμπεράσματα

Οι βασικές διαπιστώσεις, από την υλοποίηση της ΠΑΝ μέχρι την περίοδο αναφοράς (12/2015), αφορούν τα ακόλουθα:

- Ο αρχικός σχεδιασμός, χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητικός, καθώς:
 - ο Βασίζεται σε αξιόπιστα στατιστικά δεδομένα.
 - ο Καλύπτει τις προβλεπόμενες ομάδες στόχου, όπως προδιαγράφονται στον σχετικό Κανονισμό.
 - ο Οι παρεμβάσεις καλύπτουν ένα ικανοποιητικό πλέγμα ενεργειών (απόκτηση εργασιακής πείρας, χορηγίες για πρόσληψη σε θέση εργασίας, κατάρτιση, υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού).
- Από το σύνολο των προγραμματιζόμενων παρεμβάσεων, έχει ενεργοποιηθεί μόνο εκείνη που αφορά το Σχέδιο Τοποθέτησης Άνεργων Νέων Αποφοίτων Γυμνασίων, Λυκείων, Τεχνικών Σχολών και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης μέχρι και διετούς διάρκειας για Απόκτηση Εργασιακής Πείρας σε Επιχειρήσεις/Οργανισμούς και υλοποιείται από την ΑνΑΔ. Έχει ήδη ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος (με 875 ωφελούμενους να έχουν ολοκληρώσει την παρέμβαση), ενώ ήδη έχει ξεκινήσει η υλοποίηση του 2^{ου} κύκλου (με 926 περίπου ωφελούμενους).
- Οι υπόλοιπες παρεμβάσεις δεν εφαρμόστηκαν άμεσα, καθότι ενεργοποιήθηκαν παρεμβάσεις ευρύτερου χαρακτήρα, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι νέοι, ενώ διάθεταν και μεγαλύτερο βαθμό ωριμότητας (Σχέδια Χορηγιών για μακροχρόνια ανέργους, νεανική και γυναικεία επιχειρηματικότητα, κλπ). Στην κατεύθυνση αυτή, κρίθηκε σκόπιμη η χρονική μετατόπιση της εφαρμογή τους για το 2016 (Α΄ Εξάμηνο), ώστε να μην συμπίπτουν χρονικά και να «ανταγωνίζονται» μεταξύ τους.

- Συνολικά, από τα 25,186 εκ Ευρώ, το ποσοστό απορρόφησης ανέρχεται στο 15,15.% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο 44,89% του προϋπολογισμού της παρέμβασης που έχει ήδη υλοποιηθεί (8,5 εκ Ευρώ).
- Η ΔΥΑ κατέχει τον κεντρικό / βασικό ρόλο στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της ΠΑΝ και ιδιαίτερα της «Εγγύησης για τη Νεολαία». Αποτελεί το σημείο εστίασης μεταξύ όλων των φορέων που θα υλοποιήσουν δράσεις για τους νέους (ΑνΑΔ, ΥΠΠ, κλπ), ενώ είναι αρμοδιότητα της να κατευθύνει τους νέους στη βάση εξατομικευμένων υπηρεσιών στα διάφορα προγράμματα και σχέδια που εφαρμόζονται ή θα εφαρμοστούν μελλοντικά.
- Δεν έχει αναπτυχθεί ακόμη, ολοκληρωμένο πλαίσιο παρακολούθησης και υποβολής πληροφοριακών στοιχείων, αναφορικά με το Youth Guarantee (όπως και σε αρκετά άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ). Στην παρούσα φάση, θα ξεκινήσει η εφαρμογή του Ενιαίου Συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των Ενεργών Μέτρων Πολιτικής Απασχόλησης, το οποίο αναμένεται να παρέχει σχετικές πληροφορίες, με έμφαση στους δείκτες της ΠΑΝ.
- Η παρέμβαση που ενεργοποιήθηκε (ΑνΑΔ), συνέβαλε σε κάποιο βαθμό, ώστε αρκετοί εκ των συμμετεχόντων (1^η Πρόσκληση), να ενταχθούν στην αγορά εργασίας (περίπου το 33%). Να επισημανθεί, ότι από αυτούς, αρκετοί παρέμειναν και στην επιχείρηση / οργανισμό στον οποίο τοποθετήθηκαν (περίπου 40%), γεγονός που αξιολογεί θετικά της διαδικασία και το αποτέλεσμα του συνταιριάσματος (matching).
- Σε σχέση με την τοποθέτηση των συμμετεχόντων μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης που έχει ενεργοποιηθεί, ένας στους τρεις (33,6%) που δηλώνουν εργαζόμενοι, απασχολούνται σε θέσεις «Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών».
- Σε σχέση με το βαθμό ικανοποίησης των συμμετεχόντων στην παρέμβαση της ΑνΑΔ, καταγράφεται υψηλός βαθμός ικανοποίησης, με εξαίρεση το επίδομα κατάρτισης (125€ ανά εβδομάδα) και τη χρονική διάρκεια (6 μήνες). Και για τις δυο παραμέτρους, ζητείται η αύξηση / επέκταση, με την υποσημείωση, ότι ο

σχεδιασμός έχει βασισθεί σε παλαιότερα προγράμματα ανάλογου περιεχομένου της ΑνΑΔ.

- Παράλληλα, οι ωφελούμενοι θεωρούν στο σύνολο τους (εργαζόμενοι, άνεργοι/αδρανείς) ότι η συμμετοχή τους στο Σχέδιο βελτίωσε σε πολύ καλό ή καλό βαθμό τις προοπτικές απασχόλησης τους (85%).

9.2 Εισηγήσεις

Οι βασικές εισηγήσεις, εστιάζονται στα ακόλουθα σημεία:

- Ενεργοποίηση των υπολοίπων παρεμβάσεων της ΠΑΝ, με έμφαση στο Σχέδιο πρόσληψης ανέργων νέων και στις δράσεις ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης. Ιδιαίτερα σημαντική, η ενίσχυση τομέων προτεραιότητας και υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Η υλοποίηση των παρεμβάσεων πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το 2018, υπάρχουν δηλαδή ακόμα τρία (3) έτη (2016-2017-2018) για την επιτυχή υλοποίηση των παρεμβάσεων (προκήρυξη, ένταξη, εφαρμογή, αξιολόγηση). Στην κατεύθυνση αυτή, προτείνεται η δημιουργία αναλυτικού χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των παρεμβάσεων της ΠΑΝ, το οποίο θα αποτελέσει οδηγό για τα επόμενα βήματα.
- Το περιεχόμενο του Σχεδίου πρόσληψης νέων θα πρέπει να επανεξεταστεί ούτως ώστε να καταστεί «ανταγωνιστικό» ως προς τα υπόλοιπα Σχέδια παροχής κινήτρων (πχ για μακροχρόνια ανέργους) με στόχο την προσέλκυση του μεγαλύτερου δυνατού ενδιαφέροντος δικαιούχων. Παράλληλα, θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο των τομέων προτεραιότητας, όπως έχουν αναδειχθεί στη ΣΕΣ, με επικέντρωση όμως στην κάλυψη των μελλοντικών αναγκών της αγοράς εργασίας (πχ πράσινη και γαλάζια οικονομία).
- Κρίνεται ιδιαίτερης σημαντικότητας η άμεση ενεργοποίηση του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης (με πιθανή αναβάθμιση / διεύρυνση του ρόλου του), δεδομένου ότι θα αναλάβει την ευαισθητοποίηση / ενημέρωση των νέων για τις διάφορες παρεμβάσεις του ΕΣΔΑΝ / ΠΑΝ, ενώ μπορεί

να ενισχύσει την προσπάθεια προσέγγισης ευπαθών ομάδων πληθυσμού, μέσα από τις διάφορες δραστηριότητες του ως οργανισμός νεολαίας (αν αυτό κριθεί σκόπιμο από τη ΔΥΑ, σε άμεση συσχέτιση με τις σχετικές παρεμβάσεις της).

- Σύγκληση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΣΔΑΝ (τμήμα του οποίου αποτελεί η ΠΑΝ), με στόχο την ενημέρωση των μελών της για την πορεία υλοποίησης των παρεμβάσεων, πιθανή αναθεώρηση των παρεμβάσεων και τον προγραμματισμό των επόμενων ενεργειών.
- Ουσιαστική ενεργοποίηση του Ενιαίου Συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των Ενεργών Μέτρων Πολιτικής Απασχόλησης, με έμφαση στις απαιτήσεις παρακολούθησης της ΠΑΝ και πρόβλεψη για κάλυψη των διαφόρων παραμέτρων της (πχ για οικονομικά μη ενεργούς).
- Ενεργοποίηση των παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού της ΔΥΑ, με έμφαση σε δράσεις που αφορούν τους νέους και ειδικότερα την εφαρμογή της Εγγύησης για τη Νεολαία και της ΠΑΝ. Κρίνεται σκόπιμη η άμεση ενίσχυση του δυναμικού της (προβλέπεται στο Μνημόνιο και έχει επίσης καταδειχθεί από τη Μελέτη του ILO), καθώς και η υλοποίηση σειράς από δράσεις εκσυγχρονισμού (σύστημα αξιολόγησης ενεργών πολιτικών, επικαιροποίηση μεθοδολογικών εργαλείων εξατομικευμένης προσέγγισης, επιμόρφωση συμβούλων απασχόλησης σε θέματα προσέγγισης και ενδυνάμωσης των νέων, αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος της ΔΥΑ, κλπ).
- Αξιοποίηση των Αδειοδοτημένων Ιδιωτικών Γραφείων Εργασίας, μέσω παρέμβασης, η οποία θα μπορούσε να συγχρηματοδοτηθεί από την ΠΑΝ και να ενταχθεί στο ΕΣΔΑΝ. Τα ΙΓΕ μπορούν να αποτελέσουν υποστηρικτικές δομές για την κάλυψη των αναγκών των νέων, μέχρι η ΔΥΑ να αποκτήσει τη δυνατότητα ανταπόκρισης στις σχετικές απαιτήσεις. Βάσει καλών πρακτικών, θα μπορούσαν τα ΙΓΕ να αναλαμβάνουν την εύρεση θέσεων εργασίας σε νέους και βάσει των τοποθετήσεων σε θέσεις βιώσιμες (δηλαδή με διάρκεια), να λαμβάνουν σχετικό αντίτιμο ανά τοποθέτηση.

- Δημιουργία και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, με συνδυασμό επιμόρφωσης και απόκτησης εργασιακής πείρας. Σημαντικό ρόλο στο παρόν, θα πρέπει να διαδραματίσει η ΑνΑΔ, τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού (λόγω των σχετικών εκτιμήσεων ./ μελετών της), όσο και σε επίπεδο εφαρμογής (λόγω πρότερης εμπειρίας), καθώς και άλλα Τμήματα του Υπουργείου Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Επανεξέταση του επιδόματος κατάρτισης και της χρονικής διάρκειας, όσον αφορά το Σχέδιο της ΑνΑΔ για τοποθέτηση αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, παράμετροι που και οι ωφελούμενοι δεν θεωρούν ικανοποιητικές.
- Καταγραφή και προσαρμογή καλών πρακτικών που εφαρμόζονται σε άλλα Κράτη – Μέλη. Ενδεικτικά αναφέρονται η αξιοποίηση βάσεων δεδομένων, η συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες, η εργοδότηση επαγγελματιών για την εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων του δρόμου (street consellers), κλπ.

Κατάλογος Πινάκων & Σχημάτων

Πίνακας 1: Παρεμβάσεις Συγχρηματοδοτούμενες από την ΠΑΝ και το ΕΚΤ.....	8
Πίνακας 2: Ποσοστά Δραστηριότητας, Απασχόλησης και Ανεργίας ανάλογα με το Μορφωτικό Επίπεδο Νέων (15-24 ετών), 2014.....	17
Πίνακας 3: Σύστημα Δεικτών ΠΑΝ (ΑΠ2 του ΕΠ Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή).....	50
Πίνακας 4: Μοναδιαίο Κόστος Παρεμβάσεων ΠΑΝ	58
Σχήμα 1: Ποσοστό συμμετοχής νέων στην απασχόληση (2013 & 2014).....	15
Σχήμα 2: Ποσοστό συμμετοχής νέων στην απασχόληση για Κύπρος, ΕΕ27 και ΕΕ28 (2013 & 2014).....	16
Σχήμα 3: Ποσοστά Δραστηριότητας, Απασχόλησης και Ανεργίας ανάλογα με το Μορφωτικό Επίπεδο Νέων (25-29 ετών), 2014.....	18
Σχήμα 4: Ποσοστό νέων που εγκαταλείπει πρόωρα την εκπαίδευση	20
Σχήμα 5: Ποσοστά Πρόωρης Εγκατάλειψης του Σχολείου, 2014	20
Σχήμα 6: Ποσοστό Ανεργίας Νέων σε Κύπρο και ΕΕ28 (2014).....	21
Σχήμα 7: Ποσοστό Ανεργίας Νέων σε Κύπρο, ΕΕ27 και ΕΕ28 ανάλογα με το φύλο (2014)	22
Σχήμα 8: Ποσοστό συμμετοχής στην απασχόληση για την ηλικιακή ομάδα 25-29 ετών (2013 & 2014).....	23
Σχήμα 9: Διάρκεια Ανεργίας Νέων 15-24 ετών (2013 & 2014).....	25
Σχήμα 10: Ποσοστά αδράνειας νέων (15-24) σε σχέση με φύλο και κύριο λόγο που δεν είναι στην απασχόληση ανά χώρα	26
Σχήμα 11: Ποσοστά NEET 2012 και αλλαγές 2008-2012 και 2012-2013 για τους νέους (15-24)	27
Σχήμα 12: Θέση στην αγορά εργασίας 6 μήνες μετά την ολοκλήρωση του Σχεδίου	38
Σχήμα 13: Συνέχιση στην επιχείρηση / οργανισμό που τοποθετήθηκαν	38
Σχήμα 14: Καθεστώς Απασχόλησης Ατόμων που ολοκλήρωσαν παρέμβαση της ΠΑΝ ...	39
Σχήμα 15: Βαθμός συνολικής ικανοποίησης από τη συμμετοχή στο Σχέδιο	39
Σχήμα 16: Βαθμός συνεισφοράς του Σχεδίου στην ενίσχυση της προοπτικής απασχόλησης	40

Σχήμα 17: Βαθμός ικανοποίησης από τη μάθηση μέσα από την εργασιακή πείρα	40
Σχήμα 18: Λόγοι Παραμονής στην Ανεργία	43
Σχήμα 19: Φύλλο Συμμετεχόντων	46
Σχήμα 20: Ηλικιακή Κατανομή Ωφελουμένων	46
Σχήμα 21: Εκπαιδευτικό Επίπεδο Ωφελουμένων	47
Σχήμα 22: Γεωγραφική Κατανομή Ωφελουμένων	49
Σχήμα 23: Κατανομή Τοποθετήσεων ανά Κατηγορία Φορέα	49
Σχήμα 24: Κατανομή Τοποθετήσεων ανά Τομέα	50